

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 40.Podružnici: Maribor, Barvarova ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
jana št. 11.843. — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 1. aprila.

G. Radić je sinoči slovesno naznanil, da poteče rok njegovega ultimata danes ob 10. dopoldne. Od odgovora, ki ga da g. Pašić da bo odvisen nadaljni obstoj vlade RR, ker so radićevski ministri podali pogojno demisijski rok je potekel — a zgodilo se ni nič odločilnega. G. Pašić ni pristal na Radićeve zahteve, g. Radić ni izvajal napovedanih konsekvenc...

Zdi se, da je voditelj HSS premalo računal s taktično veštinostjo starega Pašića. Na Radićevo ofenzivo je odgovoril Pašić s protiofenzivo, ki se je danes razvila v odločilni potezi. Mi smo že večerj zabeležili, da se nam taktika g. Radića ne zdi posrečena. Ko so se odkrivala radikalne korupcijske afeze in je opozicija vlagala interpelacije, je HSS izjavljala, da smatra to zadevo za nepolitično, za stvar sodišča pred katerim se tožarita radi razžaljenja časti gg. Rade in Dragiša. Ko je opozicija protestirala proti odgoditvi skupščine ter zahtevala, da parlament svoje delo nadaljuje, je Radić pristal na odložitev in baš radićevci so s svojimi glasovi odgoditev skupščine omogočili! Drugi dan stavlja isti Radić ultimativno zahtevo po sklicanju parlamenta in proglasa za neobhodno, da se opozicijske interpelacije o aferi R. Pašić-Dražiša Stojadinović takoj razpravljajo pred skupščino. Naravno je, da mora tako postopanje vzbuditi najresnejšo sumnjo, da Radić ni za stvar, temveč da gre le za taktično potezo. S tem pa je stališče voditelja HSS moralno silno oslabilo in javnost je v pravu, če smatra sedanje dogodke le kot borbo med Pašićem in njegovimi nasprotniki, s katerimi se je sedaj zvezal Radić iz ne še povsem razjasnjenih razlogov, a verjetno v domnevi, da je Pašićeva pozicija že silno slaba in je torej priporočljivo se pravočasno pridružiti močnejši stranki

Račun je bil torej ta, da se Pašića nažene v demisijo, s pomočjo njegovih nasprotnikov v radikalnem klubu napravi nova kombinacija RR ter se pod predsedstvom Ljube Jovanovića ali Ninčiča etablira režim, katerega pravi šef bi bil Radić, ki je osebnost in intelektualno nesporno jak človek, vsekakor jačji nego g. Ninčič ali kateri drugi izmed radikalnih prvakov.

Pašić se ni dal speljati v izolacijo. On, ki je prototip partijskega absolutista, se je tokrat zabarikadiriral za radikalni klub. Radikalna stranka naj da odgovor Radiću, ona naj pokaže, ali je solidarna s svojim šefom ali ne. Pašić je potisnil Radića v konflikt z radikalno stranko in vse kaže, da bo radikalni klub jutri sklenil tako, kakor Pašić želi, t. j. da bo odklonil Radićev ultimatum ter izrekel sefu stranke svoje popolno zaupanje. S tem je seveda močnejša pozicija v Pašićevih rokah in načrt, da se RR nadaljuje v eliminacijo Pašića in njegovih najbližjih prijateljev, je izjalovljen. Radiću ne preostaja nič drugega, nego da izvaja konsekvence, gre iz vlade in pusti na bojišču Pašića kot — vsaj trenutnega — zmagovalca. Ako se g. Radić morda še ne premisli, današnji njegov pristonek na odlaganje odločitve kaže taktično slabost in se že tudi tolnači kot oprežno umikanje...

A kaj bo potem, ko se razleti koalicijska RR? Proti radikalom je mogoča le ena kombinacija: koncentracija vseh ostalih strank. To je silno malo verjetno. Z radikali so mogoče razne solucije. Radić sam je danes razglašal, da se na njegovo mesto silijo klerikali. Mi radi verjamemo, da bi bili klerikali takoj pripravljeni za ceno enega, dveh portfeljev požirati tudi radikalni ogenj in po stari metodi shraniti za nekaj časa svojo avtonomijo in svoja bojovita kopja v ropotarnico, a menimo, da je njihov vstop v vlado danes v Jugoslaviji vendarle politična in moralna nemožnost. Radikali s svoje strani so se spomnili na Narodni blok ter vabijo SDS in del davidovičevcev. Kar se tiče samostojnih demokratov, moramo ponoviti besede predsednika Pribečevića: Mi smo pristali na koalicijsko z NRS, ko je šlo za izvedbo politike državnega edinstva proti separatizmu, kar je SDS smatrala brez ozira na svoje strankarske interese za svojo patriotsko dolžnost. SDS pa ni bila in ne bo bita rezerva za radikale, ona odločno odklanja, da bi sedaj pomagala vleči iz blata radikalni voz. S prestankom Narodnega bloka, ki so ga radikali razbili, se je SDS vrnila na svojo programatično pot in je odločena, da vztraja na tej poti, tembolj, ker se vidno vedno širše mase naroda pridružujejo njeni iskreni in trezni nacionalni in gospodarski politiki.

Situacija je danes temna in zapletena. V Beogradu računajo, da bo kriza težka in dolgotrajna. Kar se tiče SDS, ne bo naša stranka sodelovala pri nobeni rešitvi, ki ne bi v polni meri upoštevala glaven našo zahtevo: uvedba reda in poštenja v upravo, dekoncentracija administracije, izvedba ljudske samouprave in predvsem ter v prvem redu: izenačenje davkov ter pametna gospodarska politika.

Radić se že zopet umika?

Iz svojega ultimata dosedaj ni izvajal konsekvence. — Pašić gospodarstvene situacije v radikalnem klubu. — Nihče ne ve kakšne kombinacije bi bile mogoče po razpadu RR. — Klerikali silijo v vlado. — Ponudbe samostojnim demokratom. — Pred dolgotrajno in težko krizo?

Beograd, 1. aprila p. Vlada kriza je v polnem razmahu. Do večera ni bilo novih momentov za njen razplet, ki se je na izrečno željo ministrskega predsednika in s pristankom St. Radića odložil do jutri popoldne, ko je sklicana seja radikalnega poslanskega kluba. Pašić bo predložil Radićev ultimatum klubu ter naglašal, da je radikalni klub odobril sporazum RR in da je zato edino kompetenten, da ga event. tudi odpravi, ker so se radićevci postavili na stališče, da je od sprejetja njihove zahteve odvisen njihov nadaljnji obstoj v koalicijski.

Na jutrišnji seji radikalnega kluba bo Pašić, kakor izve vaš dopisnik iz njegove okolice, svojem klubu poročal o položaju in takoj zahteval zaupnico. Ministrski predsednik je uverjen, da mu bo klub brez dalje debate soglasno izrekel zaupnico, ker je postala frakcija Ljube Jovanovića sedaj v pravem pomenu besede »quantité négligeable«. Pašić je bil danes ves dan dobro razpoložen, kakor človek, ki ima položaj popolnoma v svojih rokah. Tudi tkzv. Jovanovičeva skupina priznava, da je nemogoča vsaka kombinacija brez Pašića.

Naravno je, da se seja radikalnega kluba, h kateri so bili poslanci telefonično pozvani, pričakuje z velikanskim zanimanjem. Smatra se, da bo Pašić takoj po končani seji krizo tudi formalno otvoril z demisijsko odločbo kabineta.

Po dopoldanskih razburljivih dogodkih je popoldan potekel mirneje. Pri radikalih in radićevcih so se vršila dolga posvetovanja. Prvi so konferirali v predsedništvu vlade, drugi so bili zbrani v kabinetu prosvetnega ministra. Delo v ministrstvih je popolnoma zastalo.

Radikali smatrajo, da bo Pašić jutri dobil soglasno zaupnico svojega kluba. Razjareni so nad Radićem, češ Pašić ni tako neumen, da bi padel nad spletko, namreč zaradi interpelacije opozicije v zadevi afeze Rade Pašića - Dražiša Stojadinovića, ker da je gotovo, da je to edina tendenca Radićeva.

Do večera so radićevci trdovratno vztrajali na svojem stališču. Vendar smatrajo nekateri, da ni izključeno, da St. Radić zopet samega sebe demantira, kakor je to že večkrat storil. Ako se to ne zgodi in ostane Radić tokrat dosleden, je več ko gotovo, da bo jutri zvečer vlada odstopila. Politiški vseh strank menijo, da bi takrat trajala vladna kriza zelo dolgo in da bi bila ena najtežjih, kar jih je bilo doslej. Soglasna sodba je, da je režim RR doživel popoln poraz, čegar posledice se ni mogoče predvideti.

Radikali, ki stoje blizu Nikoli Pašiću, polagajo velike nade v samostojne demokrate, ker računajo, da bodo pristali na koalicijsko z njimi. Nova vlada naj bi izvedla nekatere najnujnejše za-

Kako sodijo radikali o Radićevem postopanju

Beograd, 1. aprila, p. Zadnje radićevske zahteve označujejo, kakor poroča »Politika«, radikali za nov napad iz zasede. Po njihovem mnenju se hočejo radićevci, ki se tako dolgo niso hoteli udeleževati parlamentarnega dela, sedaj predstavljati na robu kot borci za delavnost skupščine. Zakaj pa niste pokrenili vprašanja skupščinskega dela takrat, ko je bilo isto na dnevnem redu? In če naj skupščina v resnici dela, potem je ravno potreben ta odmor, da se medtem pripravi potreben material za skupščino. Da ni zaenkrat za to delo takorekoč še ničesar pripravljenega, kaže že dnevi red za bodočo skupščinsko sejo. Poleg tega pa je poslanecem samim potrebni telesni počitek in ne gre, da se jih pošilja domov, ter čez nekaj dni že zopet kličemo nazaj v Beograd. Tudi očitanje, da se namerava izogniti odgovorom na vložene interpelacije o korupciji, kakor so jih krstili radićevci, ne drži. Ker pristojni ministri so izjavili svojo pripravljenost, da odgovore, toda tudi za te odgovore je potrebna gotova priprava in čas, ki jim gre tudi po poslovniku. Končno pa se radićevska zahteva ne more sprejeti tudi radi avtoritete skupščine, ker se njene odločitve ne smejo kar kratkoma izpreminjati radi volje enega samega človeka. Vseled tega radikali ne morejo sprejeti radićevskih zahtev.

Radikali mislijo, da pri vsem radićevci zasledujejo popolnoma drugačen cilj. Njim gre za to, da rešijo vprašanje velikih županov in da dobe čim večje število višjih uradnikov v vseh ministrih, posebno v monopolistični upravi. Radićevci hočejo kratkoma razdeliti državo na posamezne interese sfer in hitro doseči ono, kar so zahtevali, dokler so bili v opoziciji, vsled česar ne morejo radikali sprejeti niti njih. hovih zadevnih zahtev niti njihove zahteve o hitrem sklicanju skupščine.

Te radikalne izjave v »Politiki« so vzbudile danes precej pozornosti ter se živahno komentirajo.

kone ter šla v volitve. Pašićevci upajo, da bi se odcepil dober del Davidovičevih demokratov in prešel k samostojnim demokratom. Tudi namigujejo, da bi bila takl vladl zasigurana pomoč enega dela radićevcev...

Po seji je Pašić konferiral z nekaterimi uglednejšimi radikali, najdalje pa s posl. Milutinom Dragovićem, ki za Pašića predstavlja mnenje radikalnega poslanskega kluba. Posl. Dragović odšel od Pašića izredno dobro razpoložen ter je izjavil novinarjem: »Gotova stvar je, da ostane Pašić na vladi. Pašić bo že našel način, da ustvari večino.« Posl. Dragović smatra, da bi moglo izstopiti iz Davidovičevega kluba kakih deset poslancev, ki bi se pridružili sam. demokratom naka b sam. demokrati vstopili v vlado. Ko so nekateri novinarji naglašali, da dvomijo, če bo hotel Pribečević danes iti skupno z radikali v vlado, je posl. Dragović odgovoril: »Zakaj ne? Za g. Pribečevića je danes situacija primerena. Radićevci so sprejeli proračun 13 milijard, zato prevzamejo oni nase odium in ne g. Pribečević.« Širile so se tudi vesti, da je Pašić preko člana glavnega odbora SDS g. Milivoja Pavlovića, s katerim da je dolgo konferiral, stopil v stik z SDS. To je neresnično in kombinacija na podlagi dejstva, da je g. Pavlović danes po svojih osebnih opravkih se mudil v zunanem ministrstvu, ki se nahaja v isti hiši, kakor predsedništvo vlade.

Vse stranke opozicije so zelo rezervirane, vse so pa brez izjeme zadovoljne, da je vendar enkrat prišel konec sedanega režima. Vaš dopisnik je nocoj govoril z dr. Spahom, dr. Behmenom in drugimi politiki opozicije, med njimi tudi nekaterimi davidovičevci, ki so vsi odločno izjavili, da s Pašićem nikakor ne morejo sodelovati. S posebnim zadovoljstvom ugotavljajo sam. demokrati polom politike sporazuma RR. Pri sam. demokratih ni opaziti nobene pripravljenosti za vstop v koalicijsko z radikali.

Veliko pozornost je zbudila izjava Stjepana Radića, da se klerikali ponujajo radikalom kot namestniki radićevcev. Klerikalni poslanci, ki se še nahajajo v Beogradu, demantirajo to Radićevo izjavo. Dr. Korošec sam ni v Beogradu, a so ga njegovi telefonično pozvali.

Popoldne so konferirali gg. Davidovići. Spaho in Jovanovići. Jutri se vrši seja predsedstva kluba SDS.

Kralj je popoldne pozval k sebi ministra Ninčiča, ki mu je poročal o razpoloženju v radikalnem klubu. Govori se, da Ninčič odločno odklanja vsako kandidaturu za poskus sestavitl vlado brez Pašića, ker je prepričan, da bi tak poskus bil popolnoma brezuspešen. Po dr. Ninčiču je kralj sprejel ministra Maksimovića.

Oster nastop muslimanov proti radićevcem

Beograd, 1. aprila, r. Muslimanski klub je imel večerj sejo, o kateri je izdal poročilo glasom katerega se je na njej razpravljalo o razmerah v Bosni in Hercegovini, predvsem o komisarjatskem režimu v občinah in pa krivicah in nasilju, katere zagrebujejo vladni organi nad pristajši JMO. Nato se je diskutiralo o različnih gospodarskih vprašanjih, posebno o agrarni politiki ministra Pavle Radića in vsi muslimanski poslanci so soglasno ugotovili, da je njegovo postopanje naperjeno na uničenje ne samo mešanskega temveč tudi kmečkega muslimanskega dela naroda. Klub je sklenil, da se bo poslužil vseh sredstev v najostrejši borbi proti sedanemu režimu.

Opozicija postavlja »Dom« na laž

Beograd, 1. aprila, r. Zadnji »Dom« je za beležil, da »mnogi, posebno opozicijski poslanci žele, da se Narodna skupščina odgodi do srede maja«. To vest Radićevega »Doma« opozicija kategorično demantira in se sklicuje na svoje zadržanje v skupščinskem plenumu, ter pri tem ugotavlja, da se je Radić poslužil te neresnice samo zato, da bi opravičil svoje postopanje pred volilci.

Kongres ruskih emigrantov

Pariz, 1. aprila, d. V nedeljo se odprl tiskarjski kongres, ki se ga bodo udeležile vse ruske politične stranke v emigraciji po delegatih. Računajo, da bo na kongresu preko 300 udeležencev. Na kongresu bo ustanovljena posebna ruska centrala, ki naj izdela program za narodno Rusijo, v kateri naj bi se združili vsi Rusi, ki hočejo osvoboditi svojo domovino boljševiške vladavine.

Odločitev o položaju odgodena na danes

Pašić se je postavil za radikalni klub, ki je sklican za danes popoldne. — Razburljivi dogodki včerajšnjega dopoldneva. — Izjave ministrov o položaju. — Radić vnovič v avdijenci.

Beograd, 1. aprila p. Današnji dan je minul v izredni živahnosti in razburjenju. Predsedništvo vlade je oblegala množica občinstva, novinarjev in politikov tako, da je moralo vzdrževati red orožništvo.

V kabinetu ministra prosvete se je vršila konferenca radićevskih ministrov, ki se je pričela ob 9. dopoldne. Istočasno so pričeli prihajati v predsedništvo vl

Politika nove rumunske vlade

Skrb za Besarabijo. — Rumunija stremi po tesnejši zvezi z Italijo. — Bojna napoved nacionalne stranke.

Bukarešta, 1. aprila. d. Nova vlada je na svoji večerajšnji prvi seji sklenila, da se bodo vršile državnozbornske volitve v torek 25. maja.

Nova vlada bo sledila v zunanji politiki dosedanjim smernicam tako glede zapadnih velesil kakor glede Male antante, h kateri bo skušala pritegniti tudi Poljsko.

Vprašanje Besarabije hoče rešiti z mednarodno pogodbo, na kateri naj bi velesile priznale rumunsko aneksijo Besarabije. Dasi ravno se je Italija v posebnih pogodbah z Rusijo obvezala, da ne bo priznala te aneksije, vendar upajo v vladnih krogih, da se bo kljub temu našel sporazum. V ta namen hoče Rumunija skleniti z Italijo prijateljski dogovor. Tozadevna pogajanja se imajo pričeti že po Veliki noči v Rimu.

Glede sovjetske Rusije bo vlada stremela po ohranitvi statusa quo. Vzpostavitev diplomatskih odnosov z Rusijo pa je mogoče le s pogojem, da se sovjetska vlada odpove vsem teritorialnim aspiracijam.

Zunanji minister Mitileu je izjavil uredniku »Universala« med drugim: Nadajalev bom politiko svojega prednika z ozirom na dejstvo, da obstoja med generalom Averescu in Mussolinijem prijateljsko razmerje in ker igra Italija vlogo v mednarodni politiki, bom stremel po tesni zvezi z Italijo. Glede sovjetske Rusije pa je odklonil vsako izjavo. Kakor znano, je bil novi zunanji minister Mitileu preje član Marghilomanove konservativne stranke, ki je zavzemala Nemcem prijazno stališče.

V finančopolitičnem oziru bo vlada skušala spremeniti davčni sistem v demokratskem smislu. Dosedaj so bili namreč najbolj obdavčeni delavski in uradniški sloji.

Nacionalna stranka je sklenila, da se bo zoper novo vlado borila z vsemi sredstvi. Istočasno je sklenila, da se morajo izključiti iz stranke vsi oni člani, ki so sprejeli ministrska mesta v novi vladi. Ta sklep je naperjen v prvi vrsti proti prosvetnemu ministru Goldisu.

Averescov vladni in volilni mandat je zadel najbolj nacionalno stranko, ki je imela razmeroma največ šans, da sestavi novo ministristvo. Bila je svojčas že na vladni in je tudi po svojem programu sprejemljivejša za Bukarešto nego skrajno radikalna kmetska stranka. A še več. Vidi se že zdaj, ko so potekli šele prvi dnevi novega ministristva, da se misli ugotoviti Averescu razen na račun liberalov v glavnem na škodo nacionalne stranke. O tem priča že sestava novega ministristva. Generalu

Averescu se je posrečilo odcepiti od nacionalne stranke, stajoče pod vodstvom profesorja Jorge in gospoda Maniu, del politikov, in sicer takozvano ortodoksno nacionalno skupino iz Erdelja. Ta skupina je dobila v vladi tri portfelje, kar sicer ni mnogo, toda od teh ima Lapodatu finance, dočim ima Goldis vere in Lupaš narodno zdravje. Toda poleg tega sta še dva Erdelja v novi vladi. Groza ima gradnje in Oktavian Goga ima ministristvo notranjih poslov. Baš ministristvo notranjih poslov kaže, da je generalu Averescu mnogo na tem, da ima v njem dobrega poznavalca erdeljskih, to bi se po naše reklo »prečanskih« razmer, kjer imajo glavne postojanke nacionalisti.

V skladu s tem se poroča, da vlada baš med nacionalisti veliko razburjenje, ker je Averescu dobil vladni mandat; očitajo vodji Maniu, da je on s svojo nespretno taktiko zakrivil neuspeh. Trdi se, da misli še več vplivnih članov nacionalne stranke preiti na vladno stran, smatrajo za poglavitno potrebo borbo zoper Bratianovo liberalno stranko, ne pa trdovratno vztrajanje v opoziciji. To naziranje izdaja tudi izjava treh ministrov Lapadata, Lupaša in Goldisa, ki proglašajo potom novin, da se smatrajo kljub temu, da so se pridružili Averescovi vladi, še vedno za člane nacionalne stranke. Jasno je iz vsega tega, da hočejo z Averescu vred potegniti za seboj del ali celo večino nacionalnih pristavev.

Za Averescu je vsekakor ugodno tudi sledeče: Nacionalna stranka je ponudila kmetski stranki volilno koalicio s postavitvijo skupnih kandidatnih list. Toda agrarna stranka je ta predlog odbila in sklenila, da nastopi v volitvah sama. Ta njen sklep je razumljiv, zakaj ne sme se vezati z nacionalci, ako hoče tekmoovati z Averescu, ki tudi zastopa zelo radikalen kmetski program.

Volilni načrt Averescove vlade tedaj ni slab in zelo verjetno je, da doseže uspeh.

Nova vlada je določila na svoji prvi seji, da se vrše volitve dne 25. maja; po ustavnih predpisih se morajo vršiti zadnji čas do 27. maja.

Za nas je še važno vedeti kaj o novem rumunskem vnanjem ministru Mitileu. On je edini član nekdanje Marghilomanove naprednjaške stranke, ki se je po smrti tega politika fuzionirala z Averescu. V vnanji politiki se doslej še ni nikdar udeleževal. Trdi se o njem, da namerava nadaljevati politiko Rumunije v istem smislu, kot njegov liberalni prednik Duca.

Izba fašistovskih kulis

Nemoralen boj med Federzonijem in Farinacijem

London, 1. aprila d. V krogih, ki dobro poznajo italijanske razmere, pravijo, da pomenja izvolitev novih članov odbora vrhovnega sveta fašistovske stranke zmago zastopnika italijanskega velekapitalizma v fašizmu, notranjega ministra Federzonija, ker so z odstopom Farinacija kot glavnega tajnika stranke, ki postane najbrže milanski prefekt, izločeni tudi njegovi najbližji prijatelji in najvernejši pristaši, ki jih označujejo za politično levičarsko-radikalne fašiste. Kakor znano, je Farinacci zastopal na sodni razpravi proti morilecem Matteotijem glavnega oboževalca Duminija in je spoznal koristnost sodišča za agitacijske procese. Na njegov pritisk se bo pri dne dnu bavilo tudi sodišče v Sieni zaradi sličnega slučaja.

Na posestvu generalnega ravnanja Banke Commerciala Toeplitza, se je pred par leti baje ponesrečil na-lovu zelo vnel pristaš Farinaccio Della Rose, iz te nesreče hoče sedaj napraviti bivši glavni tajnik fašistov umor. Upa, da bo na ta način razkril italijanski javnosti vzroke zakaj ga je skušal Federzon z vsako ceno s prijatelji vred iztriniti iz vrhovnega sveta fašistovske stranke. Toeplitz je namreč finančni ozadnik in politični sponzor fašistov, njemu je karjere, pravilo, da je ona gonilna sila, ki je merodajna pri Federzonijevi politiki pomirjenja med Italijo in Nemčijo.

Angleški načrt za nemoteno delovanje Zveze narodov

London, 1. aprila. d. Angleška vlada je poslala velesilam diplomatsko spomenico glede Zveze narodov, ki se ne smatra za oficijelni program londonskega kabineta, ampak naj služi za razpravo o zunanji politiki. Velesile se naprošajo, da o njej podajo svoje mnenje. Spomenica veli, da Zveza narodov ne bi mogla preživeti drugega takega poraza, kot ga je doživela v marčnem zasedanju v Ženevi. Zato naj se že pred jenskim sestankom razmislijo o pozitivnih korakih, da bi se akcijska in življenjska zmožnost Zveze povečala.

Angleška vlada stavlja v to svrhu dve praktični predlogi: 1. Nemčija naj se de facto smatra že kot članica Zveze narodov in Sveta. V vseh komisijah naj bo zastopana, ako mogoče, s pravico glasovanja, sicer pa s pravico dajanja svojega mnenja. Anglija in Francija naj se obvezata, da se bosta za Nemčijo v Svetu uprli s svojima glasovoma proti sklepom, ki bi jih Nemčija sama odklonila, ako bi bila zastopana v njem. 2. Odpravi naj se samovoljna razdelitev članov Sveta v velesile in zastopnikov malih držav in določi stvarni kriterij za ugotovitve, katere države bodo imele v bodočnosti stalne sedeže v Svetu Zveze narodov. Kot smernica za tak kriterij naj služi praksa ženevskega delovnega urada pri izvolitvi osmerih v njegovem upravnem svetu zastopnikov velikih industrijskih držav.

Glavna razprava v falzifikatorski aferi

Budimpešta, 1. aprila. sk. Listi poročajo, da se bo glavna razprava v falzifikatorski aferi vršila pod vodstvom kurijalnega sodnika Törökya. Razprava se bo pričela zadnje dni aprila ali eventualno 3. maja.

Francoski delegati so izročili državnemu pravdniku prošnjo, ki obsega 11 točk, v kateri zahtevajo dodatno preiskavo nad falzifikatorske afere v razne smeri. Predsednik državnega pravdnika je odstopil vloge policiji ter označil vse točke, na katerih dopolnitev je pristal.

Grško-italijanska trgovina

Rim, 1. aprila. k. Ker ni bilo mogoče pravočasno sestaviti definitivnega besedila trgovske pogodbe z Grško, je bil večeraj zapadli modus vivendi z Grško podaljšan.

Krvavi izgredi v Galiciji

Stryl, 1. aprila s. Včeraj se je zbralo pred županstvom kakih tisoč ljudi, ki so se zelo razburili, ker je župan odklonil velikonočno podporo. Demonstranti so vdrl v županstvo, grlili županovega namestnika in razbili pohišstvo. Vmes je morala poseči policija, ki je končno posegla po orožju. ko je naletela na delanski odpor. Pri tem je bilo sedem oseb ubitih devet pa hudo ranjenih. Na pomoč poklicano vojaštvo je kmalu zopet vzpostavilo red. Po mestu vlada velika razburjenost radi tega dogodka.

Odpravnina nemškemu vladarjem

Nemške oblasti delujejo tako počasno, da je šest dni po končanem podpisovanju pogodbe na razlastitev vladarjev znanih natančnih rezultatov še le iz četrtnice okrožili. Približno se ceni število podpisancev na 12 milijonov, to je tretjina kvoruma.

Se zanimivejši kot ta števila je gibanje, ki je privedlo do nje. Vdek smo ne samo novo mobilizacijo socialističnih trum temveč tudi posebno novo gibanje ki se je razvilo samo po sebi. Navzlic opomnom stranknih načelnikov in čas pisja in desničarskih organizacij je šla cela vrsta državljanov vseh strank podpisati svojevoljno prostovoljno listino. Tak pokret je v Nemčiji zanimiv.

Povsod je bilo število podpisnikov večje kot skupna vsota socialističnih in komunističnih glasov pri zadnjih državnozbornskih volitvah: razen Königsberga, kjer ni bil napor delavskih strank popoln in Bavorske, kjer se smatara zadeva za lokalno, ki je bila že urejena s posebnim sporazumom z dinastijo.

Največji uspeh se je dosegel v velikih mestih. V Berlinu, Luskem Kamenicah Hannoveru, Magdeburgu, Göttingu in Offenbachu je število protestujočih prekosilo število, ki je potrebno za končni referendum.

— Vošnem se šteje v velikih mestih 30

do 50 odstotkov podpisancev. To razmerje pade v Königsbergu, nacionalistični (ru-njavi, na 20, ravno tako v Monakovem in v neindustrijskih mestih zapada, Karlsruhe, Darmstadtu, Wiesbadnu itd.

Kaverim strankam pripadajo ti glasovi, ki so se sedaj priključili delavcem?

Na Saksionskem, v Berlinu in v velikih mestih severa so to v prvi vrsti demokrati. Toda njihovo število ni zadostno, da se doseže tako skupna vsota podpisancev. Zato n. pr. urano reči, da je samo v prestolnici glasovalo 200.000 volilcev za socialistični predlog, ki sicer pripadajo vrtam ljudske stranke in zlasti nemških nacionalcev.

Na zapadu so očvrdno priskočili na pomoč predvsem katoliški delavci. Ti so se podpisali navzlic prepovedi, svojih duhovnov, ki so na priznili grmeli prot protestu kot proti grehu zoper sedmo božjo zapoved, Edina zjema je bila v Bochumu, kjer se že leta bje hud boj med socialističnimi in katoliškimi strokovnimi organizacijami.

Zelo zanimivi so doslej objavljeni izdji v kmečkih okrajih. Na zapadu je število podpisnikov skoro povsod preseglo kvorum 10 odstotkov vpisanih volilcev. Čeprav je ta rezultat številčno šibek je vendar pomembnejši kot v mestih, kjer je nadzor nad ljudmi manjši.

Čeprav je dosedani izid sijajen, vendar se ne da z gotovostjo napovedati končni izid. Tu je treba doseči 20 milijonov glasov. Razlika 8 milijonov je zelo velika.

Vendar stoji že danes dva politična rezultata.

V prvi vrsti se že vlada nagiblje k izpremembi svojega prvo-nega odškodninskega načrta v ljudskem smislu. Celo med prisaši ljudske stranke se čujejo glasovi, ki prznavajo kot zasebno lastnino vladarjev samo ono kar so pred vojno dali privatno zavarovalni.

Drugeji se ta zadeva prisilila socialiste, da do kraja izvedejo mobilizacijo republikan-kh čet. Ta rezultat je morda pomembnejši, kot sam dosedani izid glasovanja.

Zanimivo je, da je to pot s socialisti potegnili tudi dve monarhistični kmetov v vzhodni Pruski, ki bi glasovali za kneza, če bi bilo zasrčno. Tega pa niso storili iz sledečega razmisleka: »Če smo že vsi uničeni, zakaj ne bi bili uničeni tudi vladarji.« Tako enakostno stališče se je zelo slabo obneslo za vladarje.

Splošni vtis petičelske akcije je, da so aktivni prisaši republike mnogo številnejši kot njihovi aktivni nasprotniki. Večina Nemcev pa se sicer ne navdušuje za republiko, vendar smatra monarhijo za preteklost.

Politične beležke

Seja predsedstva kluba SDS

Z ozirom na važna vprašanja, ki so v zvezi s političnimi dogodi, v Beogradu ter zahtevalo takojšnjo odločitev, je predsednik SDS posl. Svetozar Pribićević elegantično skical sejo predsedstva kluba SDS. Posl. dr. Žerjav, ki se je nahajal na daljšem bolezenskem dopustu, je zato včeraj popoldne odpotoval v Beograd.

Labudja pesem »Naše Straže«

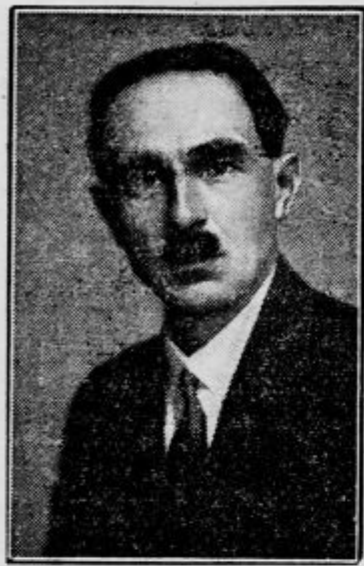
Preteklo srede je prenehala »Naša Straža«. Izšla je zadnja številka tega zloglasnega mariborskega klerikalnega lista. Slovensko novinarstvo je s smrtjo »Naše Straže« gotovo mnogo pridobilo. Saj menda razen »Domoluba« in »Slov. gosp. darja« ni bilo doslej še slova lista, ki bi bil tako profesionalno izvežban v laži in častikraji, kakor je bil mariborski list dr. Korošca, ki je, odkar imamo tiskovni zakon, zavaroval lažnive tolovajske napade na politične spontrike s poslansko imuniteto raznih »ot-ov« m »ak-ov«. V svoji zadnji številki priporoča »Naša Straža« glaslo ljubljanskega škofa »Slovenec«. V tem priporočilu p. še, da to, kar govori »Slovenec« govori slovenski katoliški narod! Ker pa vemo, da sme »Slovenec« pisati samo to, kar mu dovolita ljubljanski škof in dr. Korošec, je potem jasno, da sme slovenski katoliški narod govoriti samo to, kar zapovesa ta dva gospoda. Slovenski katoliški narod ne sme drugače misliti, kakor piše »Slovenec« ker bi se upri škofu, ki ima

Naši kraji in ljudje

Župan kamniški dr. Karba petdesetletnik

Odlični naš somišljenik in zaslužen javni delavec župan mesta Kamnika le-karnar dr. Rihard Karba slavi danes svojo petdesetletnico.

Rojen je bil 2. aprila 1876. v Iljaševcih pri Ljutomeru. Po končanih gimnazijskih študijah v Mariboru je odšel v Gradec študirati medicino. S svojo ener-

gijo in jekleno značajnostjo se je takoj uveljavil med svojimi tovariši in igral odlično vlogo med takratno akademsko omladino. S svojo dovornostjo, posebno pa s svojo žgočo kritiko, ki je vsikdar zadela v živo, nikdar pa ni žalila, a v glavnem s svojim zdravim delovnim optimizmom, je mnogo pripomogel, da se je dijaštvo odpovedalo zastarelim tradicijam in krenilo na nova pota. Promoviral je v Gradcu in nato dalje časa praktičiral v dež. bolnici v Ljubljani. Kot mlad zdravnik se je poročil s hčerko takratnega kamniškega župana in lekarnarja Jos. Močnika Marijo in se na to nastanil kot okrožni zdravnik na Vranskem. Tu je takoj posegel v javno življenje in stopil na čelo narodnemu in naprednemu gibanju. Kmalu je zaslovel ne le kot dober zdravnik, temveč si je s svojo požrtvovalnostjo in delavnostjo pridobil splošen ugled in uvaževanje. Takrat je napisal Ivo Sorli roman „Človek in pol“ in z njim postavil spomenik možu odličnih svojstev dr. Karbi tudi v slovenski literaturi.

Po smrti svojega tasta se je dr. Karba preselil v Kamnik in po njem prevzel daleč naokrog slovečo njegovo lekarno. Ob njegovem prihodu v Kamnik je bil ondodni napredni živeli potisnjen docela v ozadje. Z vneto, ki jo daje zavest, da je človek na pravi poti, se je lotil dela in s pomočjo požrtvovalnih sodelavcev dosegel, da je prišel napredni element v Kamniku zopet do veljave. Po prevratu se je z mladeniškim navdušenjem postavil v prve vrste borbe za idejo narodnega edinstva in demokratizma. In žel je tudi uspehe. Ne samo v Kamniku, tudi v vsem okraju, ki je bil od nekdaj najbolj nazadnjaški, se je jelo svitati in danes je že tudi v kamniškem okrožju cela vrsta lepo delujočih naprednih organizacij. A steber vseh teh in gonilna sila v njih delovanju je neutrudni dr. Karba. Naravno je, da zavzema dr. Karba tudi v vodstvu SDS odlično mesto. Član je njenega izvršnega odbora in njegova trezna in prevdarna beseda velja mnogo.

Krona njegovemu delovanju je bila zmaga demokratske stranke pri občinskih volitvah v Kamniku leta 1921. S tem je prešla kamniška mestna občina v napredne roke in povsem naravno je, da je na čelo občine kot mož splošnega zaupanja stopil dr. Karba. Kot župan se je izkazal ne samo kot izborni upravnik, marveč tudi kot gospodarski organizator, poln inicijative. Uspehi njegovega sistematičnega dela se kažejo vsepovsod. Kamnik je danes eno naših najlepših in najurejenejših mest, ki mu je zagotovljena najlepša bodočnost, zlasti ako se uresniči dr. Kar-

bov načrt, da se Kamnik z dobro cesto zveže z Lučami v Savinjski dolini in izvede njegova zamisel — zgradba električne centrale na Bistrici v Stahovici. Ne dvomimo, da izvede dr. Karba kot mož jeklene vztrajnosti vse te načrte, saj je v njem še neizčrpana življenjska sila, ki je z uspehom klubovala in premagala zavratno bolezen.

Odličnemu somišljeniku, požrtvovalnemu narodnemu delavcu — on je tudi starosta „Sokola“ in predsednik „Narodne Čitalnice“ — neupogljivemu značaju čestita ob njegovem jubileju vsa napredna javnost kličoč mu: Še na mnoga leta!

Za povzdigo tujskega prometa

V zvezi z anketo o reorganizaciji in povzdigi tujskega prometa v mariborski oblasti, ki se je vršila dne 15. marca pri velikem županu v Mariboru, je Zveza za tujski promet v Sloveniji sklicala za dan 31. marca svojo sejo v Mariboru. Dnevni red je tvorila razprava o vprašanju, ali naj se ustanovi v Mariboru posebna organizacija in posebna informacijska pisarna z bi-letarico Zveze za tujski promet v Sloveniji.

Seje so se udeležili odborniki Zveze s predsednikom, dvornim svetnikom dr. Mar-nom in odborniki Zveze iz mariborske ob-lasti ter veliki župan dr. Pirkmajer.

Po vestranski živahni razpravi o pred-metu je bil sprejet sklep, da se občnemu zboru Zveze, ki se bo vršil dne 21. maja v Ljubljani, predloži izprememba pravil v smislu, da se ustanovi za ljubljansko in mariborsko oblast posebni podzvezi z av-tonomnim proračunom in delokrogom gle-de vprašanja krajevnega značaja obeh ob-lasti, dočim bi se skupne zadeve, kakor propaganda in drugo, reševale v odboru Zveze za tujski promet v Sloveniji, v ka-terem bi bila oba oblastna pododborna za-sopana po svojih delegatih.

Občni zbor Zveze bo sklepal o spreje-mu izpremenjenih pravil, ki se bodo do-tlej pripravila v posebnem redakcijskem oddelku.

Zveza za tujski promet v Sloveniji je že sedaj ukrenila vse potrebno, da se v Ma-riboru čim bolj zavedna pogodba med Pu-tnikom in ministrom saobračaja podpi-sana, kar je pričakovati že v najkrajšem času, ustanovi informacijska pisarna z bi-letarico, ki bo poslovala za ozemlje ma-riborske oblasti.

S tem bo organizacija pospeševanja tujskega prometa postavljena na novo pri-merniško osnovo, ki bo gotovo rodila naj-lepše uspehe.

Vprašanje carinsko poštnega urada v Mariboru

Maribor, 30. marca. Na prizadevanje tukajšnjih gospodarskih krogov je bil po dolgem molenovanju kon-čno vstavljen v proračun kredit v znesku 1.800.000 Din za zgradbo carinsko-poštnega poslopija na mariborskem kolodvoru. Ne le, da so sedanji prostori za obširno po-slovanje tega urada neprimerni, nezdruvi in nezadostni, je urad tudi že dobil odpo-ved od železniške uprave, ki rabi prosto-ře za svoje urade. Splošno se je torej pri-čakovalo da bo vlada vsaj sedaj, ko je urad že takorekoč na cesti, uvidela potre-bo zgradbe novega, primernega poslopija. Kakor pa poročajo iz Beograda, je vlada „šparovce“, ki so „prišparali“ proračun-že skoraj na 14 milijard, tudi za nepotre-ben kredit črnila. Vest je vzbudila v vseh tukajšnjih gospodarskih krogih velik ogor-čenje.

Mariborski pošto-carinski urad je eden največjih v vsej državi, kar sledi že iz te-za, da vrši ocarinjenje za 33 naših carl-naric in izvršuje ves izmenjalni promet proti zapadu in severu. Ze sedaj je bil radi nezadostnih prostorov zastoj rako ve-lik, da so morali trgovci čisto po 14 dni in še več čakati na ocarinjenje in ekspe-

dicijo blaga. Sedaj pa obstoja celo nevar-nost, da bo rad moral sploh prenehati s poslovanjem, ako se mu pravdašno ne za-sigurajo primerni prostori. Skodo bo no-silo seveda le trgovstvo. Zoper tako za-postavljanje Maribora je protestiral tudi trgovski gremij na zadnjem občnem zboru. Temu protestu se pridružuje vsa javnost, ki spričo visokih davčnih bremen pač la-hko tudi zahteva malo več upoštevanja pri razdeljevanju kreditov in to za ustanove, ki ne pridejo v korist samo Mariboru, am-pak vsej državi.

Ali je bil Hotko blazen ali simulant?

Glose k celjski justifikaciji.

Dne 29. marca so v Celju justificirali mo-rilca Josipa Hotka. Izvršitev sodbe se je za-veljala, ker je obsojenec po enih verzijah pričel simulirati blaznost, po drugih pa, da je res poblazen. Resnica je, da Hotko niti po napovedi eksekucije v celju ni izpre-menil svojega ponašanja in vedenja, ki je bilo celo pod večali čudno, presenetljivo in abnormalno. Umevno je, da se je torej raz-širil glas, da so obesili blaznega človeka in tisti, ki ljubijo rezke in zveneče besede ni-so odlašali in so proglasili urbi et orbi, da se je izvršil justični umor.

To se čisto gotovo ni zgodilo. Jože Hotko je bil na podlagi dokazov radi svojega zlo-čina popolnoma pravilno spoznan krivim in prav tako pravilno obsojen na smrt. Tudi dejstvo, da ga sodišče ni priporočilo pomil-loščenju, ne smatramo za krivično. Časi, v katerih živimo, upravičujejo to trdoto ne glede na zločina in njegovo dejanje samo, ki v tem slučaju ni bilo tako, da bi zaslu-žilo izrednih ozirov.

Drugo vprašanje pa je, ali je bila izvrši-tev smrtne kazni dopustna za slučaj, da je bil Hotko res blazen. Naši zakonik namreč ne dovoljuje, da se izvrši smrtna kazen na težko bolnih in blaznih zločincih in na nosilcih ženskah, dokler niso poročile. Ima-mo se torej pečati v slučaju Hotko samo s podobnim vprašanjem, kakor bi se imeli, če bi slo za vprašanje: Ali je justificirati žens-ko X. Y., o kateri trdijo eni, da je nosna, drugi pa da ne.

Sodnik pri svojem delovanju in pri svojih sodbah sodi po svoji vesti in nikakor ni vezan na mnenja in izjave izvedencev. Upošteva jih, kolikor se mu zdi to potreb-no, lahko si jih osvoji popolnoma, se nanje sklicuje, ali jih pa tudi povsem lahko oma-lovažuje in ignorira. Tega pač navadno ne stori. Tudi ni treba, da izvedenca sploh za-sliši. V slučaju Hotko je sodišče najprej zaslišalo celjske zdravnike, in ko so ti pred-lagali, naj se pozovejo na presojo ljubljans-ki psihiatrji, se je sodišče odločilo, da ugo-di temu predlogu. Poslalo je Hotka v za-pore ljubljanskega sodišča in ga dalo opo-zarovati po izvedencih dr. Robidi in dr. Ser-ku.

Izpregovorimo sedaj najprej par besed o Josipu Hotku. Ta je izvršil svoj zločin hladnokrvno in pripravljen, nameroma in namenoma, motivi, dejanje itd. vse je bilo jasno dokazano, o težki njegovi krivdi ni bilo moči niti najmanj dvomiti. Prav tako tudi ni bilo mogoče dvomiti o Hotkovi nor-malni duševnosti ves čas preiskave, niti po njej, niti po obsodi. Šele potem, ko je Hotko zvedel ali vsaj slutil, da ga sodišče ne misli priporočiti kraljevi milosti, je naj-prej napravil prav nerodnih tudi sicer običajnih poskusov, da se reši in je brez-dvumno pričel simulirati blaznost vsaj pr-ve dni. Da je bil Hotko ob času izvršitve zločina duševno zdrav in preoden, kakor tudi to, da je pričel simulirati, o tem sta bila tudi oba ljubljanska izvedenca istega mnenja.

Toda sedaj se prično težave. Hotko je nekako v septembru lanskega leta ponchal govoriti in je od oktobra pa do svoje smr-ti trajno obmolnil. Tudi sicer je ostal, ka-mor se ga je porinilo, trd in okoren, in je strmel, nepristopen za kogarkoli, vedno predse, sedel ali čepel, prav tako nepremi-čen in čisto nič se zmenč za svojo okolico. Tak je v bistvu ostal do konca dni in ko mu je sodišče naznanilo, da bo drugi dan obesen, je to kvitiral z isto nečuvno apa-tijo, t. j. zmenil se ni tudi ne za to zanj gotovo grozno novico. Zmenil pa se tudi ni niti za svojega bratralca, niti za spovedni-ka, niti tisti dan, niti neposredno pred eksekucijo. Poročila v listih so netočna. Hotko ni odklonil spovednika in bratralca, ampak zmenil se ni zanje, to je pravilna beseda. Bili so mu deveta briga sodni stol in bran-telj in duhovnik in — končno tudi rabelj,

J'ACCUSE! Obtožujem.

Veliki monumentalni velefilm svetovnih vojnih grozot. V glavni vlogi člani francoske komedije In Velike opere.

Pride v kino „Dvor“.

LJUBLJANSKI DVOR

kino

TELEFON 17EV-730.

Prednaznailo: „Zadnji dnevi Pompejev“. Nov izdelek! — Novi igralci! — Največji film sedanosti! 2085

Vel. petek in sobota je kino zaprt!

Vesele velikonočne praznike Vam želi z nami vred

„MARKO“

v najnovejšem pustovnem romanu „Zmagovalec smrti“

Senzacija nad senzacijo! Najboljše od najbolj-sega! Ni ga filma, ki Vam bi nudil boljso za-bavo, več smeha in pustolovščin kot „Marko, zmagovalec smrti“

Nov izdelek! — Novi igralci! — Največji film sedanosti! 2085

vešala in smrt. Da se je tresel in bil bled, je mogoče; tresel in stresal se je pod gotovi-mi pogoji tudi v zaporu, bled je bil pa vedno, ker je bil težko anemičen. Iz afekta pa prav gotovo nista bila porojena niti tre-senje niti bledost.

O tej drugi fazi sta imela povedati svoje mnenje ljubljanska izvedenca, oba na gla-su kot razborita strokovnjaka, oba redno habilitirana na inozemskih univerzah in to-baj kvalificirana kot akademska učitelja. In ob teh mnenjih se prične tragika celjs-kega incidenta. Dočim je dr. Serko proglasi-l Hotka za simulant, je izjavil dr. Robi-da, da vidi v njem psihopata, ki je sedaj obšel pod afektivnim pritiskom na reaktivni psihizi, in sicer na tisti formi, ki ji vele psihijatri „stupor“, tako da je obso-jenca smatrati v smislu zakona — blaznim.

Prištevilo je, da do bolezenskega stanja ne obstane trajno, ampak da se prej ali slej razveže in razmegli in da izide verjetno Hotko po doglednem času, po preteku ne-kaj mesecev iz te psihoze zopet v življenje tak, kakor je bil nekdaj.

To pa se ni zgodilo, kakor smo že za-četkoma ugotovili, ker se iz kakršnihkoli ozirov tega časa ni hotelo čakati. Pri-čakovali bi, da se postopa sicer po starem geslu: „In dubius pro reo“, ali, če se tega že ni hotelo, da se vsaj počaka. Če bi en izvedenec pri ženski, obsojeni na smrt, ugotavljal, da je nosna, drugi pa da ne, kaj je vendar enostavnejše, kakor da se poča-ka, komu bo dala prihodnost prav?

Meni gotovo ne gre za Hotka, ampak za princip, za to, da se zakonu pripomore do veljave. Kar grajam, je to, da te naglice ni bilo treba in da kaže vse na to, da je bil tisti, ki se ni motil, vendarle — dr. Robida. Zamislite se v osebnost obsojenčeve in poskusite, in bodisi, da imate jeklene živce simulirati na Hotkov način in v samotni celici preživljati pol leta brez besede, brez znamenja zanimanja za zunanji svet, oto-peli in odvreteniki tako življenje! In ko se vam naznani izvršitev smrtne kazni — osta-ti miren in trmast, nepristopen in top za vse, za edine ljudi, ki imajo še z vami opraviti, neobčuten tudi v zadnjih trenot-kih, ko leži že zanika na vratu. Za Boga svetega, čemu vendar še nadaljna simula-cija? Dr. Robidi na ljubo morda? Če zmor-c to normalen človek, potem je že radi vsega tega abnormalen in vsaka beseda je odveč.

Eno pa je gotovo: takih dogodkov bi ne želeli doživeti več in bodisi, da gre samo za individuum — kakršen je bil Hotko.

Adv.

MARKO

„Zmagovalec smrti“

njena krasna moška postava

MARKO

prekaša Harry Piel, Luciano Albertinija, Mac

Domače vesti

Ljudske predstave

Domači prijatelj z dežele mi piše:

»Dragi M. A. C.!

Citam v novinah vse. Tudi gledališke repertoarje. In že dolgo vdim, da se ob nedeljah popoldne vršijo ljudske predstave. Stvar mora biti znamenita, ker se vrši samo ob nedeljah. Zato bi prosil pojasnila od Vas, ki se v takih stvarih bolj razumete. Za koga pa so predstave ob drugih dnevih, ko niso ljudske?

O tem smo se mi dožaljevali že večkrat. Prepričani, ker je bilo včasih v novinah namignjeno, da so nedeljske ljudske predstave namenjene tudi podeželskemu ljudstvu. Nekateri menijo pri nas, da se meščani lahko svobodno izključujejo izven ljudstva, drugi pa zopet pravijo, da so ljudske predstave morda res namenjene le za ljudstvo, ne pa za meščane. Svar je torej vsekakor potrebna pojasnila.

Odstopam to simpatično pismo p. t. gledališki upravi. Pozdravl!

M. A. C.

* **Odklikovanje.** Častni predsednik trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu g. Šandor Aleksander, znan po svojem humanitarnem delovanju, je odklikovan z redom Belega orla 5. vrste.

* **Odklikovan poštni uslužbenec.** Kakor ob javljajo »Službene Novine«, so odklikovani naslednji poštne nameščenci: z zlato medaljo za vestno službovanje Jakob Čuš, poštni uradnik v Murski Soboti in Vinko Žgur, poštni uradnik v Dolnji Lendavi; s srebrno svetilno za vestno službovanje Hedviga Kočvar in Justina Pupis, poštne pripravilnici v Murski Soboti, Martin Čretnik in Nikolaj Puhan, pripravnik v Murski Soboti ter Anton Černež in Franc Uršič, zvančniki v Dolnji Lendavi.

* **Izpremembe v državni službi.** Naš ožji rojak dr. Tomo Tolazzi, doslej referent rasko oblasti, je imenovan za pravnega referenta timoške oblasti. Trajno so upokojeni: višji davčni upravitelj Ivo Lavrič pri davčnem okrajnem oblastvu v Ljubljani in višji davčni upravitelj Anton Fabjan pri davčnem uradu v Mariboru.

* **Novi direktor mariborskega učiteljskega združenja.** Za direktorja mariborskega moškega učiteljskega združenja je imenovan g. Fran Kadunc, doslej direktor nižje gimnazije v Derventi.

* **Kraljica Marija za dečje zaščitnice.** Sola za dečje zaščitnice sestre in dojenke negovalke v zavodu za socialno-higijensko zaščito dece v Ljubljani je zopet prejela dar kraljice Marije v znesku 10.000 Din za vzdrževanje dveh gojenk v tej šoli. Uprava šole je določila dve mariljvi gojenki iz revnih rodbin z mnogobrojno deco kot gojenki. Njenega Velikanstva. Ena je hči uradnika iz Škofje Loke, druga pa hči delavca iz Hodišnje pri Celju.

* **Iz zdravniške službe.** Minister za narodno zdravje je imenoval zdravnika dr. Josipa Ivanška, za zdravnika-volonterja v splošni bolnici v Celju.

* **Dva zdravstvena inspektorata ukinjena.** Kakor poročajo iz Beograda, sta ukinjena inspektorata ministrstva za narodno zdravje v Nišu in v Užicu. Oblasti, ki so pripadale kompetenci teh dveh inspektoratov, so pridružene inspektoratom v Beogradu in Skoplju.

* **S pomorske vojne akademije v Dubrovniku.** Za redne profesorje v 3. skupini I. kategorije na pomorski vojni akademiji v Dubrovniku so imenovani Fran Valjda, Miloš Zečević in dr. Jovan Krčmar.

* **Geofizični zavod v Zagrebu.** Upravitelj geofizičnega zavoda v Zagrebu, dr. Branimir Truhelka, je trajno upokojen. Namesto njega je imenovan za upravnika omenjenega zavoda dr. Stjepan Škrbec.

* **Spomenik kralju Petru v Velikem Beču.** kereku. V Velikem Beču bodo na Vidovdan letos odkrili impozanten spomenik kralju Petru Osvoboditelju. Spomenik je delo kiparja Rudolfa Valdeca ter bo eden najlepših spomenikov posvečenih kralju-mučniku. V Beogradu prispele dni deputacija iz Velikega Bečkereka, ki bo k slavnostnemu odkritju spomenika povabila kralja Aleksandra, predsednika vlade ter ostale ministre in narodne poslance.

* **Ponovni pregled invalidov.** Po odredbi ministrstva za socialno politiko so pričele te dni v vsej državi posilovati strokovne komisije za pregled invalidov, da se dožene procenti nesposobnosti, kar je potrebno zaradi prevedbe na nov zakon o razvrščenju na kategorije.

* **Redukcije pri ljubljanski oblastni upravi.** Kakor se nam poroča, so mnogi od objavljanih reducirancev pri ljubljanski oblastni upravi premeščeni k drugim uradom, kjer so prazna mesta. Tako je vladni tajnik g. P. Popovič dodeljen oddelku za notranje zadeve pri velikem županu v Ljubljani. Istemu oddelku bo dodeljen tudi g. Silvan Pečenko in še nekateri drugi.

* **Direktni vagoni Berlin-Sušak.** Odslek za turizem pri ministrstvu za trgovino in industrijo se je obrnil do prometnega ministrstva za zahtevo, da se uvedejo direktni vagoni Berlin-Sušak, ker bi se na ta način udobneje vršil transport turistov in potnikov v predstoječi sezoni.

* **Poziv javnosti v Kninu (Dalmacija).** obstaja že dalje časa »Hrvatsko starinarstvo društvo«, ki ima namen raziskovati in zbirati izkopnine ter najstarejše umetne in pisane spomenike na našem jugu. Po izjavah domačin in tudi inozemskih učenjakov so ti spomeniki, ki spadajo časovno po večini v zgodnji srednji vek, deloma pa v dobo pred rimskim gospodstvom neprecenljive vrednosti ne samo za jugoslovensko, temveč za splošno arheološko znanost, kaliti v njih je ohranjen spomin na našo narodno preteklost onj pričajo, kdaj in v kakšnih kulturnih razmerah so se pojavili Slovani na Jadranu in v zvezi s tem lahko pomagajo rešiti razna zgodovinska vprašanja. Da nas pozneje go-

neracije in tujci ne bi obsodili, da so se tako važni spomeniki porazgubili po naši krivdi, je hrvatsko starinarstvo društvo sklenilo, da jih shranj v posebnem muzeju; istočasno pa izvršuje dolžnost tudi v nacionalnem smislu, ko s svojim plemenitim delom na obali Jadrana, kjer se križajo jugoslovenski in latinski interesi, stremi za tem, da z zgo dovinskimi spomeniki dokaže jugoslovenski značaj te zemlje ter historično in etnografsko pravo naše države do nje. Omenjeno društvo radi svojega delovanja, ki so ga odobrili jugoslovenski arheologi na sestanku v Beogradu l. 1922, zasluži vsestransko podporo. Vsak naj po svojih možnostih prisloži na pomoč ali z dobrovoljnimi prispevki ali pa naj se vpiše med člane, da društvo na ta način pridobi čim več gromotnih sredstev v dosego svojega cilja. Prijave za vstop sprejema: Hrvatsko starinarstvo društvo, Knin (Dalmacija).

* **Primanjkljaj v državnih blaginjah.** Glav na kontrola je nedavno naročila 40 računskim revizorjem naj pregledajo knjige in račune posameznih oblasti v Sloveniji. Hrvatski, Dalmaciji ter v Bosni in Hercegovini. Iz poročila, ki so ga revizorji predložili ministrstvu, je razvidno, da so računi večinoma v redu. V nekaterih krajih pa so se ugotovili veliki blaginjski primanjkljaji. Država je oskudovana za ogromne svote. Na podlagi poročila revizorjev bo glavna kontrola zoper krivce uvedla potrebne korake.

* **Razstava vojnih slik in fotografij.** V Beogradu je bila včeraj odprta razstava vojnih slik Milojka Igrutinovića. Razstava, ki se nahaja v poletnem paviljonu »Oficirskega doma« obsega vse historično važne momente kakor: prihod tedanjega prestolonaslednika na fronto, vse posnetke s terena 2. armije, položaja bolnice, grobišča in druge važne momente na fronti in v ozadiju. Vsaka slika nosi naslov v cirilici in latinici.

* **Odpuščenim delavcem in nameščencem v rudarskih revirih.** Vsi odpuščeni delavci in nameščenci se vabijo, da izpolnijo vprašalne pole, ki jih je izdala Delavska zbornica za Slovenijo v nameri, da dobi točen pregled čez socialni položaj odpuščenega delavstva. Ta pregled je Delavski zbornici potreben, da more organizirati posredovanje za delo. V ta namen je izdala zbornica vprašalne pole in jih razpotožila v času od 1. do 10. aprila t. l. V Trbovljah: v Delavskem domu. V Zagorju: v prostorih Zveze rudarjev Jugoslavije. V Hrastniku: v Delavskem domu. V Rajhenburgu: v Delavskem domu. Razven tega bodo vprašalne pole na razpolago tudi v prostorih vseh pri zbornici registriranih strokovnih organizacij, kojih uprave naj si preskrbe vprašalne pole pri zgoraj navedenih zglaševalnicah. V ostalih rudarskih revirih se dobe vprašalne pole pri podružnicah registriranih strokovnih organizacij dotičnega kraja. V lastnem interesu vsakega reduciranca je, da izpolni čim prej vprašalno polo.

Obleke za dečke

trepežne in lepo izdelane, Vam danes najugodnejše nudi trdka

Fran Lukič, Pred škofijo 19

* **Za Dečji dom.** Prijatelj znane gostilne »Pri ruskem carju« na Izoli so zbrali v veselje družbi 100 Din ter izročili znesek uredništvu našega lista za Dečji dom kraljice Marije v Ljubljani. Denar je deponiran v naši upravi.

* **Novice iz Rogoške Slatine.** Zdravilišče je pričelo s popravilnim poslopij, ki so po večini že skrajno potrebna zidarjev. Se dan čisto najlepšo stavbo »Aleksanderov dom« ki pa je bil že tudi najbolj zanemaren. Letos ga prevzame nov najemnik g. Hlavec znan iz Mariborske kočice in Beogradskega doma, kjer pa so letos opustili penzijo. Zdravilišče dom ima še g. Milan Marti novič, Švicarilo g. Fr. Ozom, tudi drugod ostanejo isti najemniki, samo trgovski lokal hočejo oddati nekemu krojaču, ki le bil še po prevratu odslovljen kot nemur. Reaktiviranje takšnih podjetnikov se nam zdi umestno in v korist zdravilišča. Naemniki se splošno pritožujejo, da ne morejo dobiti vsaj parletnih pogodb, kar neugodno vpliva na kalkulacijo, ker si nihče ne upa ničesar investirati in ta nesigurnost povečava cene. Naravno da skuša vsakdo iz gostov izbiti kar največ v eni sezoni, ker ni gotov, da bo drugič zopet dobil lokal. V tem treba vsekakor remediure. Sploh se naj lokal ne razpisujejo samo v »Uradnem listu« ampak tudi večkrat v dnevnikih, da se more reje najširši interesenti informirati. — Dekliški zavod »Elita« je letos slabo prosperiral. Prišle so samo tri gojenke. Z zidavo objavljenih hiše ne bo nič. Ako dobimo v Rogoško Slatino kaj več gostov na račun nemškega bolikota Italije, bo gotovo primanjlovalo stanovanj če že za občinskega tajnika zdravilišče sedaj ni moglo najti prostora. Ker je tudi železnica v Krapino z novim proračunom zagotovljena in denar na razpolago, bi bilo pač v interesu zdravilišča in zmanjšanja brezposelnosti v okraju, da z zgradbo še par let objavljenih stavbe čimprej prično. Izdelovatelji zdraviliških prepečenec, tovarnar Bizjak, se je odjedal na študijskega potovanja v Italijo. — Ravnatelj pa se je že vrnil s študijskega potovanja po Dalmaciji in zopet prevzel poslo. Povrnili se je tudi iz röntgen-tečala državni kopalniški zdravnik dr. Kolterer.

* **Pogled na naše Alpe.** Konzorcijski voznik reda »Ekspres« je izdal »tolmača«, ki potnikom na gorejski progi tolmači razgled iz železniškega voza na bližnjo okolico in na gore. Tujcem, ki prihajajo na Gorenjsko, bo ta »tolmač«, ki sicer ni popoln — označen in na primer Sv. Jakob, pa tudi ne Šmarjeta gora, dasi ta hriba vzbujata pozornost vsakega potnika — prav

K VSTAJENJU

dela, produkcije, živahnih kupčij in prometa pripomore vedno najuspešnejše časopisna reklama z oglasi. Ena najuspešnejših reklamnih številok bo naša velikonočna številka »Jutra«, ki izide jutri zjutraj v ogromni nakladi in v ogromnem obsegu. Sprejemanje oglasov za to številko zaključijo oglasni oddelek »Jutra« v Prešernovi ulici št. 4 danes

ob 5. uri popoldne.

dobro služil, to tembolj, ker ima na drugi strani na kratko navedene tudi izlete in ture, ki se lahko napravijo ob progi Ljubljana-Planica. »Tolmač« stane 4 Din.

* **Dostojevskij, Idilot,** roman v štirih delih je izšel! Naroča se pri Zvezni knjigarni, Ljubljana.

* **Vozila za Veliko noč** so vedno ookusna v obliki parfumov. Slovite znamke Porvill, Houbigant, Coty, Roger & Gallet, Dralle, v prelestnih steklenicah se dobi le v drogeriji Sanitas, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

435

* **Koliko nesejo državi beogradske zabave.** Po uradnih podatkih dajejo beogradske bioskopi državi okroglo 1 milijon dinarjev mesečnih dohodkov na pristojbinah.

* **Konjski tramvaj v Osijeku** opustil obratovanje. Konjski tramvaj v Osijeku, ki je bil običnostno podjetje, je z včerajšnjim dnevom po štiridesetletnem obstanku opustil celokupni promet. Do zgradnje novega električnega tramvala bodo promet po osječkih ulicah posredovali avtobusi. Vsak avtobus bo imel 26 sedežev.

* **Pet smrtnih obsodb v Kragujevcu.** V Kragujevcu je bila včerajšnjim končana sodna obravnava glede umora v Natačinih in drugih hajduških zločinov zopet Veselina Petrovića in njegove tovariše. Sodišče je petero obtožencev obsodilo na smrt, četverico na 20, a enega obtoženca na 15 let težke ječe. Trile obtoženci so bili oproščeni.

* **Pri pregledovanju puške ponesreči.** V hercegovinskem selu Potoku je seljak Lazar Teleba pregledoval svojo puško. Pri tem pa je manipuliral z njo tako nespretno, da se je puška sprožila. Kroglja ga je zadela v prsa. Ranjenca so prepeljali v bolnico, kjer pa je naslednjega dne umrl.

* **Obracunavanje na promenadi.** Radikalški list »Subotički glasnik« je že dalj časa napadal ravnatelja državnih železnic v Subotici g. Matića. Ko se je predvčerajšnjim opoldne ravnatelj sprehajal s svojo soprogo po korzu, se je nenadoma soproga oddaljila od njega ter šla k soprogi glavnega urednika g. Pemčiča. Začel se je med gospema prepir, ki je kmalu prešel v — pretep. Ravnatelj Matić je pohitel na »bojišče« ter odvzel svojo soprogo.

* **Nekaj za našo gospodinjico.** Ako hočete da postane limona zelo sočna, jo denite za 1—2 minuti v pečico pri štedilniku. Ta polkus se imenito obnese in limona zaleže potem dvakrat toliko.

* **Maševanje zapeljane dekleta.** Kakor javljajo iz Mostara, je v vasi Borovu v Hercegovini imel posestnikov sin Ljubo Karović intimno razmerje z deklico Saveto Lukičevo. Razmerje ni ostalo brez posledic, vendar je Karović zapustil svojo ljubimko, četudi ji je prejel obetel zakon. Ker Karović vkljub opomin

Naši onstran granic

— **Trije važni problemi Reke.** Te dni so razdelili na Montecitorio poročilo o uređitvi treh važnih problemov za Reko. Ti so: dobrodelne ustanove, valutna uređitev s določilom treh centimetrov za vsako jugoslovensko krono pri obveznicah, sklenjenih z reškimi zavodi, in kredit za malo trgovino in obrt. Tako se počasi zavzema Rim za Reko in ji skuša pomagati na noge.

— **Za strokovno izobrazbo poljedelcev** v tržaški pokrajini skrbi v to svrhu ustanovljena potovalna šola. Upravna komisija je dala podporo 10.000 lir. Poučujejo ljudskošolski učitelji, ki so obiskovali posebne tečaje agrarnega zavoda v Gorici. Poroča se, da je obisk tečajev zadovoljiv in da so uspehi dobri.

— **Gospodinski tečaj** se je vršil v Prapetnem Brodu. Obiskovalo ga je 13 deklet, ki so se naučile mnogo koristnega. Izložba del v šivanju je bila prava lepa. Tečaj je vodila gdca Scherzer iz Idrije.

— **Komunizem.** Fašistovska glasila često zatrjujejo, da je komunizem strit in izkoreninjen. Toda ob raznih prilikah, zlasti pri kakih kazenskih razpravah se pokaže, da temu ni tako. Pred poroto v Trstu je sedel komunista Fama, obtožen, da je ustrelil fašista Jurmana. Pri razpravi so pregledali razne dokumente, ki so jih našli pri obtožencu na njegovem stanovanju, in sicer novine, izkaznice, razne spise, dolgo listo darovalcev prispevkov za sovjetsko Rusijo, okrožnice, ki vspodbujajo sodruge, naj razvijajo intenzivno politično propagando v svrhu izpolnitve komunističnih ciljev itd. V eni teh okrožnic se priporoča toplo tudi slovensko komunistično glasilo »Delo«. Komunizem v Italiji ni ubit, marveč deluje dalje, ker ne more očitno, pa prikrito. Pod fašistovskim pepelom tli komunistična žrjavica.

— **»Istarska Rijeka«** je izbralen tednik. Tržaška policija pleti list teden za tednom. Zadržana številka je bila zaplenjena radi dveh člankov in sicer se v enem poziva ljudstvo, da naj vzgaja mladino doma v narodnem duhu, v čitanju in pisanju, ker to v šoli ni mogoče. V drugem članku pa se pozivajo Jugoslovenci na složno narodno delo. »Ne bodite grobarji svojega last-

nega naroda!« Naša rešitev je v poštenem in nescelbenem delu, katero je mogoče samo v eni edini organizaciji!

— **V Materiji** v Istri je bil Mussolini izvoljen za častnega občana. Župan baron Marenzi je v spremstvu lokalnega fašistovskega tajnika Relazzija te dni izročil Mussoliniju lepo izdelano diplomu za častno občanstvo. Mussolini jo je sprejel z veseljem in obljubil poštovanje vlade glede potreb slovenske občine Materije.

— **Sempeter** pri Gorici dobi tramvajsko zvezo z mestom. Zveza se podaljša tudi za Podgoro in Ločnik. Pokrajinska uprava je določila v to svrhu 75.000 lir.

— **V Sv. Križu** pri Trstu je bilo nekaj vojakov iz Trsta na vajah. »Piccolo« poroča, da je domače slovensko prebivalstvo vso ještvo zelo prijazno sprejelo in meni, da je to znak mentalitete, h kateri se končno nagibajo drugodotici. Resnica je ta, da je naše ljudstvo vedno dobro in uljudno. Zato bi bilo prav, da se tudi Italijani nauče prave uljudnosti in prijaznosti!

— **Kraški fašisti** in župani iz sežanskega okraja so se udeležili v nedeljo fašistovske proslave v Trstu. Župane je sprejel tržaški prefekt Gasti in predstavljeni so bili tržaškemu poslanecu Suvichu. Za fašizem na Krasu si pridobiva zaslug sežanski podprefekt dr. Avian, ki bo v kratkem avanziral.

— **Skupna zemljišča.** V Ilirski Bistrici se je vršilo zborovanje zastopnikov vseh takozvanih vaških zadrug. Poročalo se je o položaju skupnih zemljišč glede na odlok o »občinskih užitkih« ter izreklo mnenje, da ta posestva ne spadajo pod »občinske užitke«. Pobijalo se je tudi naziranje ministrstva za narodno gospodarstvo, češ da zemljiška knjiga sama na sebi ne podaja še popolnega dokaza o pridobitnih pravicah. Zadruga bistriškega sodnega okraja so se združile v enotno akcijo, zavedajoč se dalekosežnosti omenjenega odloka. Oblasti bi morale upoštevati stare pravice in običaje in v vseh gospodarskih stvareh postopati previdno in preudarno, da ne bo trpel škoda naš kmet, ki si želi napredovanja v kmetijstvu.

Iz Celja

— **Javna razsvetljiva** v Celju. Mestna občina celjska bo preskrbela sporazumno s celjsko okoliško občino javno razsvetljavo tudi na onih točkah mestnega okoliša, ki leže ob meji okoliške občine. V ta namen bo najela mestna elektrarna posojilo, ki se bo odplačevalo potom amortizacije. Obe občini prispevata k javni razsvetljavi polovico stroškov.

— **Zborovanje občinskih nameščencev** v Celju. V nedeljo, dne 28. t. m. se je vršilo v Celju zborovanje občinskih nameščencev iz Slovenije. Zastopani so bili nastavljeni 67 občin. Poročal je predsednik Udruga opštinskih namoženstev kraljevine SHS Iv. Troppe iz Nove Pazove o bodočem občinskem zakonu in o važnih stanovitvah vprašanjih. Po vsestranski debati je bil izvoljen organizacija občinskih nameščencev v Sloveniji. Ta organizacija naj bo skupna za ljubljansko in mariborsko oblast. Zahteve občinskih nameščencev se predložijo na pristojna mesta. Vsi občinski nameščenci naj se v zadevah njihove organizacije obračajo na predsednika pripravljalnega odbora g. Bernarda Vitavskega, občinskega tajnika na Bregu pri Celju.

— **Sestanek članov k. o. SDS za Celje** in okolico v sredo dne 31. aprila je bil določen za razmatranje o zakonu in ustroju socialnega zavarovanja delavcev. Okrožni tajnik g. Drago Zabkar je podal bistvene točke zakona, poglavne postavke obračuna okrožnega urada za zavarovanje delavcev in kritiko posameznih paragrafov in postavk. Kot koreferent je g. Založnik orisal vse hiše in dobrote zakona in označil smernice, katere naj zavzame stranka, da se zakon novelira v tej smeri. ki vodi k ravnotežju proračuna in obračuna, ne da bi se škodovalo zavarovancem. V debati je podal g. Bizjak natančen pregled stanja bolniškega zavarovanja in pokazal tako kot oba referenta pot, ki naj vodi k sanaciji zavoda. Izvoljen je bil poseben odbor, ki naj pripravi vse predloge za spremembe posameznih točk in sesavi tozadevne resolucije, ki bodo sprejete na prihodnjem zborovanju.

— **Redukcija.** Poleg upravitelja invalidskega doma v Celju gospoda Maksa Reša je bil reducirani tudi pisarniški pomočnik v invalidskem domu gospod Joško Majdič. Kot upravitelj invalidskega doma je imenovan pisarniški oficijal gospod Mramor iz Ljubljane, ki je svoje mesto že nastopil. Gospod Reš je bil upravitelj invalidskega doma v Celju od leta 1921. Prišel je iz Toplice pri Novem mestu. Bil je dobro kvalificiran upravni uradnik in med celjskim občinstvom priljubljen in spoštovan družabnik.

— **Ekshumacija.** Karla Sredovnika, ki je bil, kakor smo že poročali, ustreljen od vojaške straže pri celjski smodnišnici, se je izvršila v sredo dne 31. marca. Komisija za obdukcijo je sestojala iz vojaških in civilnih oseb. Obdukcija je bila odredjena vsel raznih govorice, češ da Sredovnik ni

umrl vsled strela, ampak vsled slabega ravnanja od strani vojaških oseb. Rezultat obdukcije je dokazal, da so bile vse te hote lansirane govorice neresnične. Sredovnik je podlegel edno vsled rane, prizadane mu od strela. Konstatiralo se je, da razen male podplutbe na kolenu ni bilo nobene druge telesne poškodbe. Kdo je to te alarmantne vesti trossil, je znano. To so ljudje, ki hočejo izrabljati vsak tak slučaj, da p. d. žigajo mrtno do naše nacionalne države. Mera je polna in lahko prekipi, Capito!

— **Influenca** v Celju razsaja v zadnjem času vsled nestalnega vremena precej hudo. Vse pričakuje topli pomladanski dni, ki bodo tudi to neljubno »favencijo« gotovo pregnali.

Iz Trbovelj

— **Uvedba novega sistema izplačevanja.** Z večeršnjim dnem se je ukinil stari sistem izplačevanja med pri TPD, in je stopil v veljavo novi, ki ga je družba napovedala pred kratkim. Vsakega 15. v mesecu se bo odslej izplačeval predurjem, vsakega prvega pa mesečna plača. Proti tej novotariji se ni do danes še nikdo pritožil in bo tako zanesljivo ostala v veljavi.

— **Uradni dnevi sodišča v Trbovljah.** Okrajno sodišče v Laškem naznanja, da se bodo vršili v Trbovljah sledeči uradni dnevi: 10. aprila, 8. maja, 12. junija, 10. julija, 14. avgusta, 11. septembra, 9. oktobra, 6. novembra in 4. decembra, vsakokrat ob pol 10. do 12. in od 14. do 18. v rudniški restavraciji na Vodah. Uradni dnevi v Hrastniku so bili že naznanjeni. Prvi prihodnji se bo vršil 24. aprila v posebni sobi gostilne pri Rošu. Le ti so namenjeni za Hrastnik, okolično Hrastnika in občino Dol.

— **Koncert Ljubljanskega Zvona v Hrastniku.** Koncert Ljubljanskega Zvona se bo vršil prvo nedeljo po Veliki noči v Narodnem domu. Na koncertu bo nastopilo okoli 66 pevcev.

— **Okrajno glavarstvo v Laškem** vnovič opozarja, da so obrtniki dolžni opremiti svoja bivališča z ustrežajočimi vnanjimi označbami s pomočjo napisov.

— **Nov gostilničar v Trbovljah.** Gostilničar pri Bergerju na Vodah je prevzel g. Gvi do Počivavšek, sedanjí predsednik gostilničarske zadrge.

— **Nadlegovanje v vlaku med Trbovljami in Hrastnikom.** Potniki, ki se vozijo z ljubljanskim vlakom, so že večkrat imeli priliko, videti zanemarljivega berača, ki jih je prosil vbojagije. Ker zna lepo prositi, mu je že marsikdo nasledel. Če bi bil ta berač vsaj malo podoben svojim sovostnikom, bi nič ne rekli. Toda on je znan pijanček, ki se potnikov tudi dejansko loti in otresa pri tem svoje — uši. Proti takemu potniku najodločnejše protestiramo in opozarjamo pristojno oblast, da napravi potreben red. Običajno se namreč vozi brez vozne karte in ga nobene kazni ne izmorde. Prispevamo še, da je njegov brat premožen posestnik v Posavju, ki bi ga prav rad imel pri sebi, toda temu kot izgubljeni eksistenti, delo ne ugaia.

Iz Prekmurja

— **Živinski sejmi.** Živinska in kramarska sejma v Turnišču in v Dol. Lendavi sta izpadla povsem zadovoljivo. Živine je bilo pridne dovolj, da so kupci lahko izbirali. Največ blaga so nakupili Italijani in go-

spod Benko. Cene so nekoliko porastle; najlepše biko so plačevali do 9 Din za kg, krave pa po 5 do 6 Din kg.

— **Benica.** Nevarna pljučnica je pobrala goriske rojake, enega najagilnejših naših kolonizator. Zapustil je vdovo in tri otroke.

— **Kaplan proti učitelju.** Svoječasno smo poročali, da je vložil kaplan Tivadar proti učitelju g. Horvatu iz Hotize tožbo radi razžaljenja časti. Učitelj Horvat je namreč v poročilu o razmerah v šoli v Hotizi očital katehentu madžaronstvo, ker ni bral na državni praznik maše. Kaplan je nato vložil proti učitelju tožbo. Dasi je bil g. Horvat pripravljen, da se radi potrebnih dobrih odnosov med učiteljem in veroučiteljem v šoli, poravnava, vendar je kaplan to odklonil. Te dni se je vršila končno pred sodiščem v Dol. Lendavi razprava, pri kateri je kaplan popolnoma pogorel in je bil g. Horvat oproščen. Kaplan bi si lahko prihranil to težko blamažo.

Najlepše in najcenejše

— **čepice** —

dobite pri tvrdki **A PRESER,**
Sv. Petra cesta 14.

Na drobno! 2030 Na debelo!

Sport

Sturm (Gradec) : Ilirija

V nedeljo in ponedeljek ob 15.30; igrišče Ilirije.

Mednarodne nogometne tekme v Ljubljani se otvorijo z gostovanjem graškega prvaka Sturma na velikonočno nedeljo in ponedeljek. Ilirija postavi proti svojemu renominiranemu nasprotniku, najboljšemu amaterskemu moštvu Avstrije, sledeče moštvo: obrambni troji bodo tvorili kot navadno Miklavčič, Pogačar in Beltram; slednji slavi v nedeljo jubilej dvestote tekme za barve SK. Ilirije. Halfi bodo igrali vsaj prvi dan v sestavi dr. Tavcar - Zankl - Lado; Zankl nastopi s tem prvič za Ilirijo. Napadalna vrsta bo igrala v sestavi Zupančič I (Herman) - Herman (Oman) - Zupančič G. - Oman (Dobleret) - Kreč. Ilirija si obeta zlasti mnogo od nove sestave notranjega napadnega tria. V poštev pridejo razen tega še Zupančič IV. (Milan), ki se nahaja ne dopustu v Ljubljani, ter Dekleva. — Oba dneva ob 14. uri se vršita predtekmi; v nedeljo nastopi Hermes proti Slaviji, v ponedeljek rezervna Ilirije proti kombiniranemu moštvu Jadrana.

Nekaj o letošnjem tekmovanju za Davisov pokal

K letošnjim tenis tekam za Davisov pokal, to najdramatičnejšo trofejo v teniškem sportu, se je prijavilo 24 narodov, in sicer Amerika, ki je lani zmagala, Francija, Španija, Anglija, Švica, Češkoslovaška, Belgija, Britska Indija, Italija, Avstrija, Madžarska, Holandija, Portugalska, Poljska, Rumunija, Švedska, Irska, Danska, Japonska, Kanada, Mehiko, Kuba, Filippine, Argentinijska in Južna Afrika. Leta 1924 je tekmovalo 23, leta 1923 pa samo 17 narodov. Med letošnjimi tekmovalci manjka Avstralija, ki si je pokal priborila že šestkrat, nadalje Kitajska in Havajska.

Igra se v dveh conah, in sicer v evropski in v ameriški coni. Zmagovalca v obeh conah igra nato med seboj in zmagovalec iz tega tekmovanja mora nastopiti proti član skoletnemu zmagovalcu Ameriki.

Komite za Davisov pokal ne predpisuje terminov za posamezna kola, temveč določa samo dana, na katerega morajo biti končana vsa kola. Nasprotnika si sama določita čas in kraj njunega srečanja. Tekmovanje v evropski coni se mora končati 27. julija. V prvem kolu evropske cone, ki mora biti končan 4. maja, igrajo Rumunija proti Italiji, Holandija proti Belgiji in Južna Afrika proti Portugalski.

Potek tega zanimivega tekmovanja bomo zasledovali ter o njem poročali.

— **ASK. Primorje, hazena sekcija.** Danes, petek redni trening za vse hazenašice od 17. ure naprej na igrišču, v slučaju slabega vremena pa v Kolizeju. Predvsem imajo istemu prisostvovalci igralke: Kršich, Vida Jancigajeva, Zannarjeva, Prekuhova, Jenkova, Erbežnikova, Vidiceva, K

Iz življenja in sveta

Flettnerjev rotor pred vožnjo v Ameriko

Flettnerjeva ladja »Buckau«, ki je prošlo leto srečno prestala svoje prve vožnje v Severnem morju, namerava podvzeti v bližnjih dneh pod imenom »Baden-Baden« vožnjo v New York. Tehnična oprema ladje se od prvotnega tipa ni dosti izpremenila. Le prejšnje, manjše tanke za olje so nadomestili z večjimi. Ladja bo imela posadke 15 moških, ki bodo merili v višino nad 80 čevljev, v premeru pa po 12 čevljev. Pomozni Dieselski motorji bodo proizvajali 1000 konjskih sil, rotorji sami pa okrog 2000. Ladja bo dograjena koncem pomladi 1927.

Flettner, ki se bo sam udeležil vožnje v New York na »Baden-Badnu« početkom tega meseca, je izjavil zastopniku »North American Newspaper Alliance«, da bo skušal stopiti z ameriškim ladjedelnicami v pogajanja za odkup »Baden-Badna«. V Ameriki namerava tudi prirediti več predavanj, na katerih bo podrobno razložil princip svoje iznajdbe.

Dunajsko pismo

Koncem marca. Po velesejmu. — Kriza dunajskega luksusa. — Propad elegancije.

Letošnji dunajski velesejmi ni zapustil baš ugodnega vtisa o boljših perspektivah avstrijske gospodarske bodočnosti. Hoteli so bili menda precej polni, sicer pa se je čulo mrmljanje, da delata lipski in praški sejem preveč konkurence. Tudi tisti dunajski praznik v nedeljo po zaključitvi velesejma se ni posebno obnesel. Reklamne table po raznih zabaviščih: »Kljub velesejmu cene neznansko...« so povzročale veselo ironijo samih Dunajčanov. Iz naših krajev je bilo še vedno mnogo posetnikov, posebno je bilo opaziti nabito polne zagrebške brzovlake. Slovencev je bilo malo manj kakor prejšnjega leta, vendar še vedno preveč takih, ki si gredo ogledati Dunaj radi zabave in morda dijaških spominov. Zvečer na promena-di na Kärntneru niso mogli preslišati mnogo slovenskih »hudičev« in kar čudno se ti je zdelo, če si sedel zvečer v »Capui« in prisluhnil na desno in levo slovenski govoric: tisti tamle da je mladi slovenski klavirski virtuos, oni tam tajnik mogočne zveze in oni žurnalst iz Ljubljane. Sicer pa niso naši obiskovalci velesejma prišli baš preveč v stike z našo kolonijo na Dunaju, velesejmski teden jim je bil dvakrat prekratek.

Nekdanja carska prestolnica jim tudi ni mogla mnogo nuditi. Oni, ki poznajo Dunaj iz let pred vojno in iz inflacijskih let, se ne morejo dovolj čuditi, kam je vse prešlo. Sem sam je šel mimo Dunajčanov, sedaj zanima kibice po kavarnah semerski turnir (kar fletno je gledati po listih slike dr. Vidmarja, to je živahna nezavedna propaganda za nas), sicer pa revščina in zopet revščina.

Zanimiva je statistika dveh zadnjih težkih let krize, ki so jo objavili nekateri tujakšnji družabni listi: več kakor 1600 oseb je moralo opustiti svoj avto, nad 800 družin je opustilo kuharice, služabnike in sobarice, okrog 300 oseb je opustilo vozove in konje, celo število luksuznih psov se je zmanjšalo. Težka gospodarska kriza in predvsem še strašna špekulacija s frankom iz leta 1924., ki je Dunaj še ni prebolel, se je strahovito zajedla tudi v privatno življenje: kakor je bilo v inflacijskih letih izredno mnogo sklenjenih zakonov, ravno tako so bile v letih 1924. in 1925. na dnevnem redu ločitve zakonov.

Zanimivo je, koliko lepih žensk je v zadnjih letih zapustilo Dunaj, na katere je bil jako ponosen. Samo okvir vlemesta, da je prostora takim luksuznim stvarcem. Sedanji gospodari Dunaja niso baš preveč naklonjeni lepoti in graciji. Zdi se, da bo njihov maskirani puritanizem pregnal z Dunaja lepe ženske. Beže v Pariz, Monte Carlo, Nizzo, Rim in Berlin. Interesantna je izjava ene izmed mondenk, madame Benesch, ki je tožila o propadu nekdanjega Dunaja: »Velesejmo mora imeti lepe, mondene dame. One krasijo opero in gledališča, velike restavracije in zabavišča. Pravo buržoazno gledališče in zabavišče ima šele tedaj pravo vsebino, če so v njem lepe dame. Vedno je slabo znamenje, če začno moški piti. V puritanskih deželah je alkohol nadomestilo za lepo žensko. Na Dunaju se sedaj komaj še izplača biti modern in monden. Gledališča so prazna, nikdo se več ne potruži, da bi bil lepo oblečen. Lepe toalete se opuščajo, družabna etiketa propada. Dunaj bo kmalu obžaloval, da so mu vzeli to, radi česar so ga ljubili in po vsem svetu zavidali...«

Taka je sodbena lepe ženske, ki pozna predvojni in sedanji Dunaj. Da, da: cesarski Dunaj, nekdanji in nikdar več!

J. T.

Poslanec v Evropi

Znameniti almanah Gottha, ki je do zadnjih let prinašal obširne imenike kraljev in kraljic, cesarjev in knezov, grofov, baronov in plemenitašev, se je odkar je odklenalo nekaterim kronanim glavam, nekako pomeščanil. Letos vidimo na njegovi naslovnici strani sliko maršala in predsednika nemške republike Hindenburga v civilu! Uogve, kako se stari maršal, vjen uniforme, počuti v prezirani meščanski obleki? Gottha na to vprašanje ne da nobenega odgovora.

Zanimivejša od slik pa je almanahova statistika. Ta pravi, da ima Evropa (brez Rusije in Turčije) 12.600 poslancev. En poslanec pride povprečno na 30 tisoč ljudi. Vse države seveda nimajo enakega števila parlamentarcev. Nemčija, ki sestoji iz 18ih dežel, ima poleg državnega zbora tudi druge ustanove, v katerih se čuje ljudski glas. Reichstag ima 493 poslancev, Reichsrat pa 66 članov. Poleg tega ima vsaka nemška dežela svoj zbor, nekatere pa se ponajša celo s senatom. Razmerje med zastopniki in prebivalstvom je na ta način ponekod prav čudno, za naše razmere naravnost smešno. Hamburg ima n. pr. 160 domačih poslancev in 15 senatorjev. Na 7000 glav pride torej po en zastopnik. Če seštejemo vse zastopnike, dobimo končni rezultat, da pride na vsakeh dobrih 27 tisoč Nemcev po en poslanec.

Hipertrofija poslancev je posebno velika v Avstriji. Dasi zelo majhna država, je Avstrija razdeljena na devet dežel, ki imajo svoja zastopstva s skupno 665 funkcijarji. V Avstriji pride torej en poslanec na 10 tisoč prebivalcev.

Med ostalimi državami stoji glede števila poslancev na prvem mestu Italija. Ta dežela ima posebno mnogo senatorjev. Imenuje jih vedno kralj. Anglija v zajednici s Škotsko ima 1344 poslancev. Med njimi je 625 članov dolnjega doma, 719 pa članov senata. V Italiji in na Angleškem pride en poslanec na 30 tisoč ljudi. Približno enako razmerje vlada glede poslancev na Češkoslovaškem, v Rumuniji in na Madžarskem. V Belgiji, na Švedskem, Norveškem, na Portugalskem in v Bulgariji pride en poslanec na 20 tisoč prebivalcev. Pri nas v Jugoslaviji in v Litvi pride en poslanec na 25 tisoč duš, v Švici, na Finskem, na Danskem in Grškem pa pride en poslanec že na 15 tisoč prebivalcev. Na Francoskem je distanca znatno večja, ker pride šele na vsakeh 45 tisoč ljudi en poslanec. Še slabše pa je na Poljskem, kjer pri-

predla in si je kruh služila.

Tako je živela skoraj sedemnajst let... Cvetice mladosti pa so ji začele veneti in bledeti...

Jeseni l. 374 so privrele, kakor vsako leto, romarske trume iz Egipta in Sibirije v Aleksandrijo, da bi odšle odondot v Jeruzalem k prazniku »povišanja sv. Križa«.

Tudi Marija je obšla misel, da bi šla tja, a ne zato, da bi se pokorila in prosila milosti Odršenika, ampak da bi med množicami popotnikov zanke svoje zapeljivosti tem pogostejše nastavljal.

Ali kje je vožnina? Ponudi se, plačati jo s telesom, in brodniki jo sprejmejo. Iz luke aleksandrijske je plovila ladja, vedro je ostalo nebo, pokojno morje, brez neizgovorne se je vršila vožnja, toda na ladji se je uganjala draga pregreha in širil smrda vsakere zgnusobe.

Tako je delala Marija tudi v Jeruzalemu. Ko je prišel dan slovesnega izpostavljenja sv. Križa, je tudi Marija vsa bobnotno nališpava hitela z množico k cerkvi božjega groba, ne Križ Odršenikov počastiti, ampak da bi sama častila tista.

V trenutku, ko je hotela stopiti na sveti prag, pa se je čutila od nevidne roke zadržano in nazaj potegneno. Zopet se

de en poslanec šele na 50 tisoč ljudi.

Končno imamo še nekaj državnih teles, kjer je razmerje med številom prebivalstva in številom poslancev še bolj čudno. V mali republiki San Marino, ki ima 60 poslancev, pride en poslanec že na dvesto ljudi. V Lichtensteinu pride poslanec na 800 prebivalcev, v Albaniji na 1500 ljudi, v Luksemburgu pa na 5000 glav. Seveda, če bi hoteli med poslance računati tudi občinske zastopnike in slične javne funkcionarje, bi se razmerje še bolj izpremenilo. Zastopuje pa naj ugotovitev, da vrši vsak trideseti Evropejec kako javno službo.

Velik koko-proces v Berlinu

Berlinska kriminalna policija beleži nov uspeh: posrečilo se ji je odkriti enega največjih kokainskih brlogov, kar jih je dozdaj bilo v Berlinu.

Policija je že dolgo časa imela na sumu gotove ljudi, da se vdajajo tajnemu uživanju kokaina. Njeno pozornost je vzbudil nočni lokal »Eldorado« na Luthrovi cesti, v katerem so se shajali sumljivi tipi. V noči od 30. na 31. marca je močna policijska straža vdrla v zabavišče vzlic varnostnim ukrepom, ki jih je podvzel lastnik lokala. Le-ta je dal namreč napeljati iz portirske lože v spodnje prostore električni zvonec, ki je ob slehernem najmanjšem sumljivem šumu posetnike opozoril na paznjo. Policija je je to pot nastopila tako nepričakovano, da portir niti ni imel časa, goste alarmirati. Aretiranih je bilo nič manj kakor sto oseb, mož, žen, mladeničev in deklet vseh slojev. Okoli 80 oseb se ni moglo izkazati z legitimacijami, vsled česar jih je policija odpeljala v tovrstnih avtomobilih na policijsko ravnanje, kjer jih je vzela na zapisnik. Pri večini izmed njih so bile najdenne precejšnje količine kokaina.

Kakor poročajo berlinski listi, se nahajajo med aretiranci ugledne javne osebe, med njimi tudi neki ugledni berlinski odvjetnik.

Zbiraj — štedi,

priložnost je tu. Ako si kupite perilo in krasno pomladansko obleko pri trdku

Drago Schwab — Ljubljana

si pridelite 20% lep znesek. Prizna se vam 20% popust.

.....

Dober nasvet

Med ruskimi begunci vlada veliko medsebojno ogorčenje. V Parizu hočejo sklicati kongres, da določijo splošne politične smernice oziroma si izvolijo stalen odbor, ki bi naj predložil Zvezi narodov najbolj pereča begunska vprašanja (o zasluzku, kolonizaciji, potnih listih, šolstvu itd.). Pri volitvah je prišlo v posameznih krajih do političnih sporov. Del naprednih beguncev se ni udeležil volitev, Zveza ruskih industrialcev v Parizu je odklonila denarno podporo kongresu. Večina beguncev je namreč jako monarhistična in je odločila kar naprej, da je predpogoj za ruski preporod — vodstvo velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Ni čudo, da so se pričeli množiti dvomi o izvršljivosti in umetnosti kongresa. Organ »zmagovalcev«, »Vozroždenije« v Parizu piše sedaj, da se bo kongres vseeno vršil. Udeleženci pa se morajo izogniti: 1. govorenju, 2. teoretičnim vprašanjem, 3. javnosti, 4. glasovanju. Ni dvoma, da bo dosegel kongres pod temi pogoji popolno složnost. Vprašanje je le, čemu bo sklican in kaj bo pomenil!

Kaj vse vdihavamo

Povsod na zemlji se nahaja v zraku mnogo prahu, ki prihaja z vdihavanjem v naša pljuča. Zrak ni nikjer na zemlji popolnoma čist, le na morski obali in na planinah je čistejši. Najslabši zrak je navadno v mestih, kjer je močno razvita industrija in kjer vlada mogočen promet.

Kdor prej pride, prej melje

Stara prislovica velja tudi za veliko mladinsko reklamno in propagandno predstavo Charlie Chaplinovega vellefilma »Lov za zlato«, ki se predvaja v nedeljo 4. aprila ob pol 11. predpolno po enotni ceni 5 Din brez oziroma na vrsto sedežev. Predprodaja vstopnic se vrši že v soboto 3. aprila od 10. do pol 1. in v nedeljo od pol 10 naprej.

Redne predstave se vrše po nezvišanih cenah

ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Vsled ogromnega interesa in povpraševanja po vstopnicah si nabavite iste v predprodaji. — Krasna godba našega kompletnega prvovrstnega umetniškega orkestra svira pri vseh predstavah.

Elitni Kino Matica vodilni kino v Ljubljani. Telefon 124.

O nasičenosti zraka s prahom se lahko vsakdo prepriča, če opazuje prah skozi solnčne žarke, ki lijejo v sobo skozi okno. Človek se kar prime za glavo, ko vidi, kaj vse prihaja v njegova pljuča. Prah sam na sebi ne bi bil škodljiv človeškemu organizmu, če bi ne bilo v njem polno nevidnih bakterij, ki povzročajo v človeškem telesu razne bolezni. Dokazano je, da se bakterije nahajajo povsod, tudi na najvišjih planinah, kjer je zrak izredno čist. Ne manjkajo pa niti v ozračju sredi oceana. Razni poskusi so dokazali, da je celo na Montblancu, v višini 4850 metrov, v enem kubičnem metru zraka 4 do 11

bakterij. V prostorih observatorija, ki leži par metrov nižje, pa so našli v isti količini zraka 240 do 250 bakterij.

Čim nižje živi človeški rod, tem več bakterij vdihava. V industrijskih središčih se število bakterij v enem kubičnem metru pomnoži na milijone. Če vse to natanko premislimo, se moramo sploh čuditi, da človek, tako dolgo vztraja v borbi proti vsakovrstnim boleznim, ko ga je narava sama obdala s tolikimi opasnostmi.

Pristopajte k »Vodnikovi družbi«!

Štedenje — podlaga blagostanju

Vojna in povojna doba je prevrgla marsikatero gospodarsko načelo. V prejšnjih urejenih razmerah je za umnega, previdnega in solidnega človeka veljalo pravilo, da je treba vsak vinar, preden se izda, trikrat obrniti. Res je tedaj tudi vinar že predstavljal nekakšno vrednost, kajti bilo je mnogo stvari, ki si jih lahko nabavil za vinar ali za par vinarjev. Vendar je razumeti gornje reklo v prenešenem smislu. Skrupuloznost povprečnega človeka, starega in mladega, posebno pa mladine in dece, je bila v tem oziru dosti večja od danes. Štedenje je bilo po večini v večji ali manjši meri vpeljano kot samoobsebi umevno. Ako je kdo potožil, da se mu sl

Staroslav:

Gostilne v stari Ljubljani

(Dalič)

Gostilnam so dajali naši predniki različna imena. Nekatere so zvali po krstnem, rodbinskem ali hišnem imenu gostilničarja, druge po hišni številki (izza leta 1771., ko so bile ljubljanske hiše numerirane), po angelih in svetnikih, po vladarjih in njihovih dvorih, po izrednih ljudeh, po pokrajinskih in narodnih imenih, po stanovih, po legi, po velikih mestih, po znamenitih dogodkih, po raznih orodjih in pripravah, po nebesnih telesih. Radi so imenovali ljubljanske gostilne po živalih in rastlinah. Mnogo je bilo tudi smesljivk: n. pr. Bahabirt, Fikabirt, Interiat (na Zgornjih Poljanah leta 1775.), Klobasabirt, Movzabirt (v Kurji vasi), Knedel-fabrik, Svederbirt. S tem zvedkom so dražili leta 1781. krčmarja Jakoba Kralja.

Zanimati utegne, kako je bilo živalstvo zastopano v imenoslovju starih ljubljanskih gostiln. Po domačih živalih so se zvale krčme: pri Belem in Zlatem konjicih in pri Pramcu, pri Belem in Zlatem volu, pri Belem, Zlatem in Črnem jagnjetu; po divjih živalih: Zlati lev, Slon, Mali slon, Črni medved, Zlati, Beli in navadni jelen, Srna (kije je bila gostilna »Zur Gemse«?). Po perutnini: Sokol, Črni orel, Petelin, Golobček, Škrjanc, Tiček; po vodnih živalih: Zlata riba, Rak. Pozabiti ne smemo Komarja. Na čebele spominja Panj.

Izveski.

Izveski s slikami in napisi so bili nekdanj na ljubljanskih gostilnah redki. Kolikor je bilo teh, so bili pred dobri 60 leti vsi nemški. Taki so bili do novejših dobe tudi jedilni listi. Z napisi na trgovinah in uradih vred so dajali gostilniški napisi Ljubljani nemško lice. Prvi slovenski napis se je prikazal na Sv. Petra cesta nad gostilno »pri Golobčku« konec leta 1866 (g. V. Rohr-

Na vrhu pri Srni sta igrali ob Anini svečanosti leta 1845. dve godbi (LZg 1845).

man). Obešanje izveska ali »krščenje« gostilne se je vršilo večkrat na slovesen način, o čemer prča vest, ki se nam je ohranila o štitu nad vrati krčme »pri Črnem orlu« (»Zum Schwarzen Adler«) na Luži — tako se je zval do nedavna zapadni del sedanje Rimske ceste. Tisti črni orel, ki ga je vpadel dobil neznani slikar, je prifrčal na Lužo 18. septembra 1858. O tej priliki je bila prirejena slavnost v krčmi Ant. Lisca vpricho stalnih in slučajnih gostov, ki so se zabavali o tej priliki s petjem, godbo in plesom. Na sporedu je bila tudi prirednica, ki jo je na krčmarjevo prošnjo v »naivejši naglici« skoval njegov prijatelj veseljak Fran Valenta, ki bi po mnenju starostre g. Frana Drenika utegnil biti oče pokojnega skladatelja in pevalca Vojteha Valente. Dasi je poln hih, priobčujemo tu Valentov precej kosmati proizvod:

Lublanski zev-folk se po ulcah vali.
Skrimani stari in tudi mladi
Use dirja na lušo, bog ve, kaj je tam
Al tepe en mofa babo, al je sgoru en hram?

Jest pertezhem tud vun, per usak stopni p....

Al vidu tam nesim ne vogen, ne dim,
Pa pred eno hišo, velik folka stoji,
Ed'n drug'mu pomiga — sa norca smo mi.

Na enkrat sagleda en gospod is očmi
De nad hišnim uratom se nekeji bliši,
Savuka prov glasno — se prime sa ...
Prav, vid'te en čudeš, tle visi en škit.

Oštarija usa nova — sa lušo en cir
Je vstvarjena tukaj — to je vunder huder

Kdo je neki tle birt, se šihar štima
Mende Lisec se piše — pa še lise ne ima.

Birtna je prov lušna — poslušajte me vi,
Take kuharce dobre na svet nekir ni,
Le hčirka nar raj per mladenčah' tizhi,
Tam se njen serčik nar bol ohladi.

U tej oštariji se ov' in vinu dobi
Birt ga pa učas en mal pokersti,
On prav, kaj pa je, če t'ga greha sim
Sej sim čisto vodico u sočik uliv'.

Sato, k'je Tone pregrešen, k'ne mara
sa nič,
Je na Schild mu perletu en prov čen tič,
Veš lubi moi Lisec, čen tič je urag,
Če piaoč boš mešov — te bo opraskov
ta spak.

Namest Odlarja b'biu golobčka jest usev,
Prov lepiga bel'ga, tega b'biu jest vesev,
Nedolžnost je bela, čen je pa gréh,
Lub' Tone! od greha je šje tok poln toj méh.

Sato skerbi sa pijačo sa dobro uselej
Tok bomo k'teb perši še rad sa naprej
Če pa tega ne očes, sturiš ti drugač,
Naj Odlar se sterga ta čenri rogač

Usak dan, če moliš — prosí Boga
Deb ti na čelo ne srasla roga
Maš šeničico fletno o srečen si ti
Ona je čista, malkitkrat p....

Pridgivali so undan Pater Angelus Rant
De pride Lisec Tone u kratkim na kant
So rekli, on je bil malkitkrat golant
Poreden pa smiram, kje bil on še fant.

Anton je pro(v) umen, on je ta prav tič,
Pametnej koker ta nar starej čič,
Sa vince popiti njma on par
Sato ga pa mora tud večkrat isdar.

Sdej sim povedov, kaj je treba bit
Srečen postavljen sa oštarijo je škit,
Sdej skusmo pa birtno in birta častit
Tud Resko to fletno — na sdravje jim pit.

Mi očmo tud usi — naj bo gospod ali kmét

Vesolja tud danes en malú imét
Sauriskajmo ukupaj, Bog nej nas šivi,
Glaške sagrabmo — le pimo ga mi.

Že 20 let poprej se je nahajala nekje v Ljubljani gostilna »zum schwarzen Adler« z ostajališčem. Sredi leta 1838 je namreč naznanil celovški prevoznik (Lohnkutschner)

Prva na levi je nekdanja h ša Primoža Trubarja, druga Blagajeva gostilna in tretja Tomleškova gostilna. Na desni pa Reduta na Sv. Jakoba trgu

Ivan Pauritsch občinstvu, da ne bo več ostajal pri Maliču, nego »pri Črnem orlu« (LZg 1838).

Nemški naslov se glasi: Arie wie beim Stangenwalder Liede Verfasst in grösster Eile, als bei dem Wirtshause an der Lusha in Laibach am 18. 7ber 1858 das Schild zum schwarzen Adler aufgestellt wurde, auf Verlangen vom Franz Vallemia. Rokopis je našel pok. tapetnik Fr. Stražar na nekem podstrešju. Zanimivo je, kako se je p'sec tega »pesniškega« izdelka brl s pravišom mešale gajico z bohorličico.

Prva dva stila sta se prvotno glasila: Po ulcah ljubljanskih ufe danes nori En druga upraša, kaj nek se godi Izvirno: štedentah.

Izv.: bir.

2.—4. stih izv.: Pa velik ga u birtovo gerlo sleti Sato on to piaoč is vodo kersti In ne pomisl! — de greh on sturi.

Izv.: Če boš pa še favšov, ne ratov družaj.

Izv.: Nikar si ti vamp ne tok s vinam nail.

V ljubljanskem frančiškanskem samostanu je bival tedaj b'viš provincijal in doslužen gimnazijški prefekt p. Angelus, ki pa se ni pisal za Ranta, nego za Gorenjca. (Cat. cleri 1858, 94). Ljubljancem je živel leta 1858. še v spominu slavnj pridigar p. Felician Rant (f 3. 4. 1842).

Dopisi

STRAŽISCE PRI KRANJU. Sokolski oder ponovi na željo občinstva na velikonočni ponedeljek 5. aprila še enkrat »Vstajenje«, dramo mladih, spisal Iv. L. Pleter. sky. Iz prijaznosti sodeluje polnoštevni orkester Narodne čimnice v Kranju. Zdravo!

ZIRI. Dne 21. marca so vzpizorili igralci sokolskega gledališča Meškovo dramo »Mat« z naravnost izvrstnim uspehom. Hvala ležni smo spretnemu režiserju in igralcem za izredni užitek ter jim izrekamo vso čast in pohvalo. Na velikonočni ponedeljek se vzpizori lepa igra »Na razvalinah življenja« na kar že danes opozarjamo. Zeleti je obilne udeležbe. Predavanje »O jetiki« dne 25. t. m. je izborno uspešno; nad 350 slušateljev je z zanimanjem sledilo izvajanjem ravnatelja big. zavoda dr. Pirca, ki je v živih besedah polnsneval sproti filmske slike, ki so prikazovale bolno in zdravo človeško telo in njegove organe, razvoj bolezni, nje širjenje ter opasnost. Tej grozni morilki človeškega rodu, ki podavi v Sloveniji vsakega trinajstega človeka, je treba napovedati odločen boj. Trezno, pametno in čisto življenje je treba živeti, utrjevati telo, izpostavljati se solnčni žarkom, umivati, dihati globoko in skrbeti vedno za čisti zrak. Snaga je nad vse potrebna. Predvsem pa čisti zrak in solnčna svetloba. Solnce, solnce in solnce, je zaklical g. predavatelj. Odpirajmo zaduhle prostore in uživajmo to, kar nam narava nudi. Dne 18. aprila bo zopet zdravstveno predavanje.

BOJANCI PRI VINICI so daleč proč od vsega prometa oddaljena, zapuščena vasica, katero je pred časom sploh malokdo poznal. Odkar pa službuje tu učitelj g. Slobodan Živojinović, je postalo na Bojancih vse drugače. Ob svojem prihodu je ustanovil Sokola, ki prireja vsako leto po več dramatičnih predstav. Te dajejo povod, da poišče marsikdo to, nekdanj zapuščeno vas. V začetku so se vršile predstave večinoma na prostem, ker v mali šolski zgradbi ni bilo prostora. Agilni brat Slobodan pa je izposloval, da se je šola dozdajala — pridobil je lepo podporo od vlade v ta namen — in sedaj ima ne samo prostor v šoli za igre, ampak tudi krasen oder, kategera je naslikal sam. V nedeljo 14. marca so vzpizorili zgodovinsko trodeljanko »Senkovič Ivo«. Igralci so bili tako na svojem mestu, da je neki gledalec, ki je bil prvič na Bojancih, vprašal svojo sosedo učiteljico: »Kaj so to mestni igralci?« Mislim, da je brat Slobodan lahko tega vesel. Obisk je bil lep. Solnčen dan in simpatije do Bojancev in Bojancem so pripeljali posetnike iz vseh bližnjih vasi. Pevski zbor vinški je po igri zapel par pesmic, kar je bilo občinstvu prav všeč. Po predstavi se je razvila pri brau Slobodanu in njegovi ljubki ter gostoljubni ženi prava prisrčna zabava.

PRISTAVA. Dne 14. marca je šolsko upraviteljstvo v Pristavi priredilo dramo »Veronika Deseniška«. Posebno priznanje se mora izreči narodni delavki gđ. učiteljici Dori Jutraževi pri Sv. Eml, ki je kljub temu, da ni nameščena na pristavski šoli, pokazala izredno zanimanje za dobro izpeljavo drame in je priskočila na pomoč v vseh slučajih. V splošnem se lahko reče, da so bile vloge temeljito naštrfane, posebno pa so ugajale vloge: Jekava, Veronika, Herman Celjan, Friderik II. in Bonavenura. Pri tej drami vidimo jasno vse neupravičene pritožbe, češ da na deželi ni dovolj inteligence za rešitev raznih težjih vlog. V Veroniki Deseniški so igrali razne vloge prav dobro kmetski fantje in dekleta, kar se zopet jasno vidi ono, kar je rekel naš veliki pisatelj Levstik, da talenti in prava kultura še vedno ležijo zakopana med narodom, katero pravi podeželski učitelj ne sme nikdar pozabiti in jo gojiti. Po izjavi tamošnjega učiteljskega sveta izreka najupolejša zahvala veltrogovcu gosp. Zupanu, ki je zelo naklonjen s svojimi nastavljenici pristavskemu odru. V imenu inteligence pa gre mad vse priznanje neustrašenemu narodnemu borcu in režiserju »Veronike Deseniške« gospodu šolskemu upravitelju v Pristavi. Zeleti bi bilo, da bi s pomočjo njemu naklonjenega učiteljskega nudi željni in smiselni publiki še mnogo enakih del.

ZGORNJE DRAVSKO POLJE. Ker čitamo v zadnjem času le slasospeve o elektrarni Fali, hočemo navesti tudi nekatere njene senčne sirani, da se bodo mogli vsaj na novo se priključujoči kmeki prebivalci prijetirati pri sklepanju pogodb. Prve so se priključile na Dravskem polju elektrarni Fala občine: Račje, Orehova vas, Slivnica, Hoče, Bohova in Limbuš. Pri predpogajanjih se je tem občinam zagotovilo, da bo cena toku padla, čim se naša valuta v Curihu dvigne. V letu 1921 in 1922 je stal naš dinar v Curihu 6 cent. Elektrarna Fala je tedaj tud res nastavlja nizke temeljne cene. A sedaj, ko se je naš dinar v Curihu dvignil nad 9 cent, povisuje Fala temeljne cene leto za letom tako, da sedaj za kmeta električna razsvetljava ni cenejša, temveč še dražja nego petrolejka. Razen tega nam zaračunava Fala stroške vzdrževanja proge, izmenjave varoval, transformatorja itd. kavalirsko tako, da jihi posamezne zadruge oziroma občine le s skrajnim naporom prenašajo. Nove odjemalce bi opozorili pri sklepanju pogodb na paragrafe 6 in 12, na katere se sedaj Fala na naše proteste vedno sklicuje. Na naše grožnje se nam Fala ironično posmejuje, ker ve, da smo investirali v občinska omrežja ter hišne instalacije več sto tisočev. Svetovati bi tudi odjem samo po številah ter fiksnih cenah, katere se naj eventualno spreminjajo samo po dvigu ali padcu dinarja v Curihu. Tok za 16večno električno žarnico stane sedaj mesečno 7 Din dočim je stal leta 1922 le 4 Din, kljub temu, da se je naša valuta za 50 odstot dvignila.

Darujte za sokolski Tabor!

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 19.—

Službe (iščejo)

Sofar
vesten in zanesljiv, izkušen avto-mehanič, teli premeniti mesto na osebn avto. — Dopise na upravo »Jutra« pod »Dobre reference«. 9063

Gospod

vešč vseh pisarniških del, s blagajniško prakso, išče kakršnokoli službo

Gaston Leroux:

Prikazen v Operi

To je, zdi se mi, zadosten razlog. G. Moncharmin pravi v svojih »Spominih« sledeče: XI. — »Kadar mislim na oni večer, ne morem ločiti tajnosti, ki sta jo nama zaupala v svojem kabinetu gg. Debienné in Poligny, od navzočnosti pri naši večerji te fantomatične osebe, ki je nihče ni poznal.«

Takole se je zgodilo:

Gg. Debienné in Poligny, ki sta sedela na sredi pri mizi, še nista bila opazila človeka z mrtvaško glavo, ko je ta nenadoma izpregovoril:

»Miške imajo prav.« je dejal. »smrt ubogega Buqueta morda le ni tako naravna, kot nekateri mislijo.«

Debienné in Poligny sta skočila pokoncu.

»Buquet je mrtev?« sta kriknila.

»Da!« je mirno odvrnil človek ali senca človeka... »Našli so ga obešenega nocoj v tretjem podzemlju med sliko kmetije in dekoracijo iz »Kralja lahorskega«.

Ravnatelj ali prav za prav bivša ravnateljica sta takoj vstala, čudno strmeč v govornika. Bila sta bolj vznemirjena, kot je bilo treba, to se pravi, bolj kot bi imela razloga na novico, da se je obesil nadstojnik. Spogledala sta se: Bila sta bolj bleda kot prt. Končno je Debienné pomignil gg. Richardu in Moncharminu, Poligny se je s par besedami opravičil gostom in vsi štirje so se napotili v ravnateljsko pisarno. Dajem besedo g. Moncharminu:

»Gg. Debienné in Poligny sta bila čimdalje bolj vznemirjena,« pripoveduje ta v svojih spominih, »in zdelo se nama je, da hočeta nekaj povedati, kar ju je zelo težilo. Najprej sta naju vprašala, če pozna o sebo na koncu mize, ki je naznanila smrt Jožefa Buqueta. Najin nikalni odgovor ju je še bolj razburil. Vzela sta nama vretih iz rok, ju ogledovala trenutek in odkimala z glavo. Nato sta nama svetovala, naj daja napraviti v največji tajnosti nove ključavnice za sobe, kabinete in za vse predmete, ki jih hočeva imeti varno zaklenjene. Pri tem sta se vedla tako čudno, da sva se začela smejeti in ju vprašala, če so tatovi v Operi. Odgovorila sta nama, da je v Operi še kaj hujšega, namreč fantom. Zopet sva prasnila v smeh prepričana, da uganjata šalo, ki naj bo nekaka krona mali intimni slovesnosti. Na njuno prošnjo pa sva zopet naredila »resne« obraze odločena, da se njima na ljubo spustiva v to igro. Dejala sta nama, da nama nikoli ne bi govorila o fantomu, če ne bi dobila

izrecnega ukaza od fantoma samega, da nama svetujeta, naj se skaževa ljubezniva z njim in mu vse uslišiva, česar naju bo prosil. Vendar presrečna, da zapuščata kraj, katerem je neomejeno vladala ta trinoška senca, in da se je rešita enkrat za vselej, sta do zadnjega omahovala, ali naj nama sporočita to nenavadno zadevo, na kakršno najin kritični duh gotovo ni bil pripravljen. Toda novica o smrti Jožefa Buqueta ju je surovo spomnila, da jima je vsakikrat, kadar nista ubogala fantomove želje, kak čuden ali zlokoben dogodek hitro vrnil občutek odvisnosti.

Med tem nepričakovanim govorom, ki sta ga izrekla, kot da sta nama zaupala najtajnejšo in najvažnejšo skrivnost, sem opazoval Richarda. Richard je v dijaških letih slovel kot burkež — to se pravi, da mu ni bil neznan niti eden izmed tisoč in enega načina norčevanja iz ljudi — in hišniki saint-michelskega bulvarja vedo kaj o tem pripovedovati. Zato sem dobil vtis, da mu izvrstno tekne jedača, s katero so sedaj tudi njemu postregli. Izpustil ni niti enega grizljaja, čeprav je bila začimba malce mrljska zavoljo Buquetove smrti. Žalostno je majal z glavo in obraz mu je med pripovedovanjem onih dveh postajal vedno bolj bešen, kot obličje človeka, ki grenko občahuje, da se je vtaknil v to zadevo z Opero sedaj, ko je zvedel, da v njej straši fantom. Ni mi kazalo drugega, kot da hlapčevsko posnemam njegovo obupanost. Vendar se navzlic vsemu prizadevanju nazadnje le nisva več mogla zdržati, da se ne bi zakrohotala v brado g. Debienné in Polignyju, ki sta se sprilo najinega nenavnega skoka iz najhujše potrtosti v najnesramnejšo veselost delala, kot da mislita, da sva ponorela.

Ker je burka trpela že predolgo, je vprašal Richard s sladkim obrazom: »In kaj hoče pravzaprav ta fantom?«

G. Poligny je stopil k svoji pisalni mizi in se je vrnil z prepisom službenih pogojev.

Seznam službenih dolžnosti začenja s temile besedami: »Ravnateljstvo Opere je dolžno dajati predstavam Narodne Glasbene akademije sijaj, ki se spodobi za prvo francosko lirska pozornico,« in konča s čl. 98:

»Pooblastilo se lahko umakne:

1. Če ravnatelj krši določbe službenih pogojev.«

Slede določbe.

Ta prepis, pravi gospod Moncharmin, je bil pisan s črnilom in je popolnoma enak najinemu.

Toda opazila sva, da je imel izvod, ki nama ga je predložil g. Poligny, na koncu odstavek, pisan z rdečilom. Pisava je bila čudna, izkrivljena, neenakomerna, kot da bi bil pisec rabil ožgane

žveplenke, pisava otroka, ki čeka s pomočjo črt in še ne zna vezati črk. In ta odstavek, ki je tako čudno raztezel čl. 98, je dejal doslovno:

»Če ravnatelj zakasni dalj ko 15 dni z izplačilom mesečnine, ki jo dolguje fantomu Opere, mesečnine, ki je določena do nove odredbe na 20.000 frankov, — 240.000 frankov letno.

G. Poligny nama je obotavljaje pokazal to zadnjo klavzulo, katere se gotovo nisva nadejala.

»To je vse?« Ali ne zahteva ničesar drugega?« je vprašal Richard skrajno hladnokrvno.

»O pač!« je odvrnil Poligny.

In prelistal je še enkrat seznam službenih dolžnosti in je brai:

»Čl. 63. Velika desna loža št. 1 v prvem redu je pridržana pri vseh predstavah za poglavarja države.

Pritlična loža št. 2 in loža št. 30 v prvem redu sta ob četrtkih in sobotah na razpolago ministru.

Balkonska loža št. 27 se rezervira vsak za načelnika seinskega okrožja in za policijskega prefekta.

In na koncu tega člena nama je g. Poligny pokazal vrsto, ki je bila dostavljena z rdečo tinto:

»Loža št. 5 v prvem redu mora biti pri vseh predstavah na razpolaganje fantomu Opere.«

Pri tem zadnjem zamahu si nisva mogla kaj, da ne vstaneva in prisrčno stisneva rok svojima prednikom, čestitaje jima, da sta izumila to dražestno šalo, ki prča, da stara francoska šegavost še ni izumrla. Richard je celo smatral za umestno dostaviti, da sedaj razume, zakaj zapuščata gg. Debienné in Poligny upravo Narodne glasbene akademije. S tako pohlepnim fantomom seveda ni mogoče izhajati.

»To je očitvidno,« je odvrnil g. Poligny, ne da bi trenil: »240.000 frankov ne potegneš konju izpod podkve. In ali ste šteli, koliko naju to stane, da ne oddajamo lože št. 5 v prvem redu, ki mora biti pri vseh predstavah na razpolago fantomu? Ne glede na to, da sva morala vrniti naročnino za ložo... To je strašno! Kdo pa naj dela samo zato, da vzdržuje fantome?... Zato greva rajša proč!«

»Da,« je ponovil g. Debienné, rajša greva! Pojdva odtod!«

In je vstal.

Richard je dejal:

»Navsezadnje pa se mi le zdi, da sta predobra s tem fantomom. Če bi jaz imel tako nadležno prikazen, se ne bi premišljal, da jo dam zapreti...«

NE POZABITE.

da je tvrdka B. VESELOVIČ dr. v Mariboru za praznike znižala cene za 20 % in uvedla novost, da vrne denar začetkom maja nazaj za blago, ki se je kupilo pri nas meseca aprila t. l. Kateri dnevi so določeni v to, se je to strankam že sporočilo, zato shranite kopije blokov naše blagajne, da jih pozneje vpošijete. Poglejte si našo zalogo, niste obvezani, da kupite!

Še je čas

da si nabavite za Velikonočne praznike po nadyse ugodni ceni lepe in trpežne sromladanske obleke, površnice ter obleke za otroke — Krasna in velika izbira. priznana trpežnost in brezkompromisne cene. Odjemalci deležni posebnih nagrad. 2022 a

Konfekcijska tovarna FRAN DERENDA & CIE, Ljubljana. Detajlna prodajalna Erjavčeva cesta 2. Izkoristite priliko

Mlinarji.

Proda se stroj za luščenje žita (Schälmaschine) Rex, valjni stol Gault s štirimi gladkimi valjarji, par posebej ostrih, par umetnih kamnov 42 col, 2 stroja za čiščenje zdroba (Griesputzmaschine) in več cilindrov s sviljo, vse v dobrem stanju. — Naslov: Ivan Kuralt, valjni mlin, Domžale. 1942 a

Zahvala.

Za tako mnoge dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega ljubljene in skrbnega očeta, tasta, starega očeta in brata, gospoda

Jakoba Tome

se vsem najpriskrbeje zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa še izrekamo darovalcem krasnih vencev in šopkov kakor tudi vsem, ki so blagega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. 2067 a

V Ljubljani, dne 1. aprila 1926

Rodbina Tome.

ERNA DJUKANOVIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA C. 27

(poleg hotela Tražnik)

priporoča najnovše svilene klobuke in slaničke.

Popravila in preoblikovanje točno in po 149 a

Za Veliko noč

priporoča veliko izbiro različnih točno izdelanih in tovarniških

čevljev

po najnižjih cenah trgovina

ANGELA GORSE, Ljubljana, Star trg 15

Auto

Torino Fiat, specialni izdelek s premikajočimi sedeži, nov, 5 mesecev star, 6 kratno balonsko pnevmatične 3000 km voženi, se proda radi nakupa realitete po zelo nizki ceni. Auto je sedaj na ogled pri Puntigam, spada pa v Jugoslavijo, in se na željo tja dostavi. Simentshitsch, Puntigam bei Graz, Steiermark. 2089 a

Stefan Vincek

auto-tapetnik in sedaj

Iržaška cesta 9, Glince

Specijalna delavnica za tapetiranje avtomobilov in otroških vozčkov, izdelovanje denarnic, aktovk, damskih torbic ter vseh usojatih popotnih predmetov

Lucifer

»Jutrova« roman

Kateri skorinski napeti vsebina, prepletena s fantazijskimi zapletmi od začetka do konca, ki prinaša navdušenemu čitatelju s interesantnim razvojem vsakega hip presenečenja, ki mu še sledi razobaranje in konsternacija in zopet presenečenje tako, da čitatelj neustopno in priča kovali vsako nadaljevanje romana. Je izšel in se do biva pri upravi »Jutra« v Ljubljani

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice.

30lj zabavati Vas ne nore nobena knjiga!

Vezana štane 55 Dto Broširana ga 45 Dto

iz pisarne prizrenske okrožne bolnice v Prizrenu, dne 28. marca 1926.

Ki u vse ostali reklami so vendarle naši čevili najcenejši in najtrpežnejši.

FRAN DERENDA & CIE.,

Ljubljana, Gradišče štev. 4.

2026 a

Ign. Žargi

Pri nizki ceni.

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 3

Nudi se cenj. odjemalcem raznega perila, vsakovrstnih nogavic, rokavic, ter veliko izbiro vezenin, nakitov, tres, svil raznih krav, posebno samoveznik t. l. d. Po priznanih nizkih cenah.

Vrtnarja, elektrotehnika, pomočnika elektrotehniku in mizarja

sprejme v službo takoj Prizrenska okrožna bolnica I. reda v Prizrenu.

Reflektanti morajo dokazati, da so odslužili vojsko, ne smejo biti pod 20, niti nad 30 let stari, samci, in morajo predložiti prošnjo, kakor je to predpisano v čl. 12 zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, in prošnji predložiti vse dokumente, katere zahteva omenjeni zakon.

Poleg v prej imenovanem zakonu označene plače bodo imeli dotični brezplačno hrano in stanovanje v bolnici.

V prošnji treba navesti, da-li je prosilec absolvent kake strokovne šole, sicer pa dokazati s pričevali daljšo prakso.

Prosilec, ki bo sprejet, bo telegrafski obveščen in mora takoj nastopiti službo.

Prošnjo je taksirati s 5 dinarsko taksno znamko, ostale priloge kakor to zahteva zakon o taksah.

2083 a

iz pisarne prizrenske okrožne bolnice v Prizrenu, dne 28. marca 1926.

Veliko pozornost je vzbudil

Šorlijev roman.

ZADNJI VAL

ki se godi v Rogaški Slatini

Cena broš. knjigi Din 42.—, vezani 48.—, poš. 1'50

Naročila na

Knjigarno Tiskovne zadruga v Ljubljani

V zbirki »Oder« je izšel

Vrtinec.

Drama v treh dejanjih. — Spisal Janez Žagar.

Vrtinec je kratka kmetiška drama samo štirih a dobrih vlog

Cena Din 18—

Izdala knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani.

Penkala

Pazi prigodom kupnje na gornje ime i zaštitni znak.

PENKALA TVORNICE, ZAGREB

Zadnja moda

je ažur in entlane tipke v perilu — Ugodne nizke cene pri.

TONI JAGER-CERNE, Ljubljana, Dvorni trg 1. 122a

NAJBOLJI LEK ZA KURJE OČI

SMRT ŽULJEVIMA

Zahtevajte samo originalni »Smrt žuljevima«! U apotekama in drogerijama i zavoi 10 Dinar.

LABORATORIJA LAMICO, Beograd. Kondina 11. 61-a

100 do 200 m

dobrih, že rabljenih

tračnic

za jamske vozičke

se kupi.

Najzadnje ponudbe na:

Celjska opekarna

Edm. Unger-Ullmann,

Celje.

1939-a